

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УРАЇНИ

Факультет (ННІ) _____ Механіко-технологічний _____

ПОГОДЖЕНО

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Декан факультету (Директор ННІ)

Завідувач кафедри

Механіко-технологічного

*Транспортних технологій та засобів в
АПК*

_____ Братішко В.В. _____

_____ Савченко Л.А. _____

“ ___ ” _____ 2025р.

“ ___ ” _____ 2025р.

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему Дослідження ефективності логістичної системи компанії ZAMMLER

Спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)»

Освітня програма Транспортні технології (на автомобільному транспорті)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньої програми

_____ д.е.н. _____

_____ Загурський О.М _____

Керівник магістерської роботи, к.т.н., _____ Савченко Л.А _____

Виконав

_____ Марчук О.С _____

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УРАЇНИ

Факультет (ННІ) Механіко-технологічний

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри транспортних технологій
та засобів в АПК
к.т.н., доцент Савченко Л.А.

ЗАВДАННЯ
ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ
Марчуку Олександрю Сергійовичу

Спеціальність 275 «Транспортні технології (за видами)»

Освітня програма Транспортні технології (на автомобільному транспорті)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської роботи Дослідження ефективності логістичної системи
компанії ZAMMLER

затверджена наказом ректора НУБіП України від “_13_” листопада _2024_ р.
№ 2037 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 20 листопада 2025р

Вихідні дані до магістерської роботи

1. Загальна характеристика підприємства
2. Аналіз перевезень в умовах підприємства
3. Методика визначення економічної ефективності
4. Статті з обраної теми зі збірників наукових праць та журналів, довідники, посібники та інтернет-ресурси.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Загальна характеристика підприємства
2. Сучасний стан теоретичних досліджень вантажних перевезень _____
3. Дослідження технологій перевезення та розв’язок транспортної задачі
4. Безпека праці _____

Дата видачі завдання «01» вересня 2024 р.

Керівник магістерської роботи _____ Савченко Л.А

Завдання прийняв до виконання _____ Марчук О.С

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ	7
1.1. Поняття та структура логістичної системи підприємства	7
1.2. Класифікація логістичних систем за рівнями управління та видами діяльності	10
1.3. Показники оцінки ефективності логістичних систем	11
1.4. Методи аналізу та оптимізації логістичних процесів	12
1.5. Цифровізація логістичних систем: сучасні тенденції та інструменти моделювання	14
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ КОМПАНІЇ ZAMMLER	17
2.1. Загальна характеристика компанії ZAMMLER	17
2.2. Організаційна структура управління логістичною діяльністю	20
2.3. Характеристика транспортно-експедиторських послуг компанії	24
2.4. Визначення вузьких місць у логістичних процесах компанії	29
2.5. Висновки за результатами аналізу діяльності компанії	
Висновки до розділу 2	31
РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ КОМПАНІЇ ZAMMLER З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ ANT-LOGISTICS	33
3.1. Програмний комплекс ANT-Logistics як інструмент управління логістикою	33
3.1.1. Архітектура та основні модулі системи	34
3.1.2. Алгоритми маршрутизації та оптимізації перевезень	36
3.1.3. Механізм побудови карт маршрутів та розрахунок витрат	37
3.2. Етапи впровадження ANT-Logistics у компанії ZAMMLER	37
3.2.1. Підготовка вхідних даних (склади, клієнти, автопарк)	38
3.2.2. Налаштування сервісних зон доставки та графіків роботи	42
3.2.3. Формування маршрутів та оцінка їх ефективності	42
3.3. Моделювання транспортного процесу компанії ZAMMLER в ANT-Logistics	44
3.3.1. Побудова сценарію “базового стану”	46
3.3.2. Моделювання альтернативних варіантів маршрутів	48
3.3.3. Порівняльний аналіз показників: витрати, пробіг, час доставки	48
3.4. Оцінка економічної ефективності використання ANT-Logistics	50
3.4.1. Зменшення витрат на паливо та час простоїв	50
3.4.2. Підвищення точності планування маршрутів	50

3.4.3. Зростання рівня сервісу клієнтів	55
3.5. Інтерпретація результатів дослідження	56
Висновки до розділу 3	60
РОЗДІЛ 4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ КОМПАНІЇ ZAMMLER	62
4.1. Оптимізація маршрутів перевезень на основі результатів моделювання	62
4.2. Використання цифрових технологій управління транспортом	63
4.3. Вдосконалення системи моніторингу автопарку та контролю виконання доставок	65
4.4. Впровадження показників ефективності (KPI) для оцінки результативності логістичних рішень	67
4.5. Прогнозування економічного ефекту від запропонованих заходів	67
Висновки до розділу 4	68
РОЗДІЛ 5. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	68
5.1. Аналіз умов праці працівників логістичного відділу та водіїв	68
5.2. Вимоги безпеки при організації транспортних перевезень	70
5.3. Оцінка ризиків та їх мінімізація у процесі логістичної діяльності	70
РОЗДІЛ 6. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ	73
6.1. Розрахунок економічного ефекту від впровадження системи ANT-Logistics	73
6.2. Порівняльний аналіз “до” та “після” цифровізації логістичних процесів	74
6.3. Оцінка рентабельності інвестицій (ROI) у логістичну IT-інфраструктуру	77
6.4. Висновки щодо доцільності впровадження	
ВИСНОВКИ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83

ВСТУП

У сучасних економічних реаліях логістика перетворюється з допоміжної функції бізнесу на ключовий елемент стратегічного управління підприємством. Саме ефективна логістична система дозволяє забезпечити стабільність матеріальних потоків, зменшити витрати та створити конкурентні переваги на ринку транспортно-експедиторських послуг. З огляду на динамічність ринку, зростання клієнтських вимог і розвиток цифрових технологій, актуальність підвищення ефективності логістичних процесів набуває особливої значущості.

Компанія ZAMMLER GROUP — одна з провідних українських логістичних корпорацій, яка здійснює комплексні послуги з міжнародних перевезень, митно-брокерського супроводу, складської логістики та дистрибуції. Високий рівень клієнтоорієнтованості та широка географія діяльності вимагають від компанії постійного вдосконалення процесів управління перевезеннями. З метою забезпечення стабільного рівня сервісу та зменшення операційних витрат компанія активно впроваджує сучасні ІТ-рішення для автоматизації управління транспортом.

Одним із таких інноваційних інструментів є програмний комплекс ANT-Logistics — українська хмарна платформа для маршрутизації, планування рейсів і диспетчеризації транспорту. Її використання дозволяє моделювати логістичні сценарії, оцінювати варіанти маршрутів за критерієм мінімуму витрат та підвищувати ефективність роботи автопарку. Це створює реальні можливості для оптимізації логістичних процесів компанії ZAMMLER і підвищення рівня керованості транспортної системи.

Актуальність теми полягає у зростаючій потребі підприємств логістичної галузі в цифрових рішеннях, які забезпечують точність планування, гнучкість управління маршрутами та економію ресурсів. Використання системи ANT-Logistics надає інструменти не лише для контролю виконання доставок, а й для аналітичної оцінки ефективності логістичної системи, що робить цю тему дослідження практично значущою для сучасних компаній.

Мета дослідження – оцінити ефективність логістичної системи компанії ZAMMLER та розробити пропозиції щодо її вдосконалення з використанням інструментарію програмного комплексу ANT-Logistics.

Для досягнення мети передбачено вирішення таких завдань:

Розкрити сутність, структуру та показники оцінки ефективності логістичних систем підприємств.

Проаналізувати діяльність компанії ZAMMLER у контексті логістичного управління.

Визначити основні проблеми та резерви підвищення ефективності логістичних процесів.

Дослідити функціональні можливості ANT-Logistics як інструменту цифрової маршрутизації.

Провести моделювання логістичних процесів компанії в середовищі ANT-Logistics та порівняльну оцінку результатів.

Запропонувати практичні заходи з оптимізації логістичної системи підприємства.

Об'єкт дослідження – логістична система компанії ZAMMLER як цілісна організаційно-економічна структура управління транспортними потоками.

Предмет дослідження – методи, моделі та програмні засоби оцінювання й підвищення ефективності логістичної системи, зокрема засоби цифрового моделювання маршрутів у програмному середовищі ANT-Logistics.

У процесі виконання роботи застосовано комплекс методів наукового пізнання: аналіз і синтез, системний підхід, порівняльний аналіз, економіко-математичне моделювання, графічне відображення даних, статистичні розрахунки, а також практичне моделювання логістичних процесів за допомогою ANT-Logistics.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поєднанні методів аналітичної оцінки ефективності логістичної системи з цифровим моделюванням транспортних процесів у середовищі ANT-Logistics, що дозволяє визначати оптимальні параметри маршрутів за критеріями економії часу, палива та вартості.

Практичне значення полягає у можливості використання розробленої методики для реальної оптимізації діяльності транспортно-експедиторських підприємств. Запропоновані рекомендації сприятимуть скороченню експлуатаційних витрат, підвищенню точності планування маршрутів, ефективному використанню автопарку та зростанню конкурентоспроможності компанії ZAMMLER на національному і міжнародному ринках.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

1.1. Поняття та структура логістичної системи підприємства

У сучасних умовах глобалізації, цифрової трансформації економіки та посилення конкуренції питання підвищення ефективності логістичних систем набуває стратегічного значення для будь-якого підприємства. Логістика вже давно перестала бути лише технічною функцією транспортування або складування. Вона трансформувалася у складну систему стратегічного управління потоками ресурсів, що охоплює матеріальні, інформаційні, фінансові й кадрові аспекти діяльності підприємства.

Логістична система підприємства — це комплексна, динамічна структура, яка поєднує взаємопов'язані елементи, що забезпечують управління потоковими процесами з моменту закупівлі ресурсів до постачання готової продукції споживачеві. Вона функціонує на основі системного підходу, що передбачає взаємодію підрозділів, процесів і технологій у єдиному інформаційному просторі.

Науковці визначають логістичну систему як організаційно-економічну модель управління потоками, спрямовану на досягнення оптимального співвідношення між рівнем обслуговування клієнтів та витратами ресурсів. Її сутність полягає у створенні інтегрованого механізму, який забезпечує безперервність руху матеріальних потоків при мінімальних затратах часу та коштів.

До основних характеристик логістичної системи належать:

- цілісність — взаємозалежність елементів і спільність мети;
- ієрархічність — поділ системи на стратегічний, тактичний і операційний рівні управління;
- адаптивність — здатність системи змінювати свою структуру під впливом зовнішніх факторів;
- керованість — наявність механізмів зворотного зв'язку та моніторингу;
- інформаційна інтеграція — поєднання матеріальних потоків із цифровими інформаційними мережами;
- орієнтація на споживача — концентрація зусиль на задоволенні потреб клієнтів.

Таблиця 1.1. Структура логістичної системи підприємства

Підсистема логістичної системи	Ключові функції	Основні елементи	Результат
Постачальна логістика	Забезпечення підприємства ресурсами	Постачальники, контракти, склади сировини, закупівлі	Безперебійне забезпечення матеріалами
Виробнича логістика	Управління внутрішніми матеріальними потоками	Виробничі лінії, внутрішній транспорт, запаси у виробництві	Ритмічне та ефективне виробництво
Розподільча логістика	Організація збуту готової продукції	Склади готової продукції, замовлення, клієнти	Доставка продукції споживачам
Транспортна логістика	Переміщення матеріальних потоків	Транспортні засоби, маршрути, перевізники	Мінімізація витрат і часу транспортування
Сервісна логістика	Супровід продукції після продажу	Гарантійний сервіс, підтримка клієнтів, рекламації	Підвищення лояльності споживачів
Інформаційна логістика	Управління інформаційними потоками	ERP, WMS, TMS, CRM, BI системи	Прозорість, швидкість і точність управління
Фінансова логістика	Управління фінансовими потоками	Бюджет, витрати, оборотні кошти, контролінг	Оптимізація витрат і фінансових результатів
Зворотна логістика	Повернення, утилізація, рециклінг	Сервіс повернень, переробка	Екологічність, повторне використання ресурсів

Джерело: розроблено автором на основі теоретичних узагальнень

У типових умовах функціонування логістична система підприємства складається з таких основних підсистем:

1. Закупівельна логістика — відповідає за планування постачання матеріальних ресурсів, вибір постачальників, укладання контрактів, управління запасами та контроль витрат на транспортування.

2. Виробнича логістика — охоплює управління внутрішніми потоками сировини, напівфабрикатів та готової продукції між підрозділами підприємства; сприяє зменшенню простоїв і оптимізації використання обладнання.

3. Розподільча логістика — забезпечує процеси пакування, складування, транспортування, а також доставку готової продукції до кінцевого споживача.

4. Інформаційна логістика — формує, обробляє та передає дані, що забезпечують узгодженість дій між усіма ланками логістичного ланцюга

5. Зворотна логістика — організовує рух відходів, тари, невикористаних матеріалів або поверненої продукції назад до виробника з метою повторного використання або утилізації.

Кожна підсистема має власні функціональні завдання, однак лише їх узгоджена взаємодія забезпечує досягнення загальної мети підприємства — підвищення ефективності поточкових процесів та скорочення витрат.

Рисунок 1.2 – Цифрова інфраструктура сучасної логістичної системи

Сучасна логістична система підприємства не може функціонувати ефективно без цифрової інфраструктури, яка поєднує різні інформаційні підсистеми:

- ERP (Enterprise Resource Planning) – забезпечує планування і контроль ресурсів підприємства;
- TMS (Transport Management System) – відповідає за планування маршрутів, моніторинг транспорту та аналіз ефективності перевезень;
- WMS (Warehouse Management System) – автоматизує процеси складування, приймання та відвантаження товарів;
- CRM (Customer Relationship Management) – управляє відносинами із клієнтами, формує аналітику попиту;
- ANT-Logistics – спеціалізований хмарний сервіс для маршрутизації транспорту, який дозволяє створювати оптимальні маршрути, контролювати виконання доставок та аналізувати показники ефективності перевезень.

Використання таких систем створює єдиний цифровий простір управління логістикою, у межах якого здійснюється планування, моніторинг і аналітична оцінка

результатів. Інтеграція даних у реальному часі забезпечує підвищення точності прийняття рішень, скорочення часу реакції на зміну попиту та зниження операційних витрат.

Таким чином, логістична система підприємства є складною багаторівневою структурою, що об'єднує матеріальні, інформаційні та фінансові потоки в єдиний інтегрований механізм. Її ефективність визначається ступенем узгодженості підсистем, рівнем цифровізації управління та гнучкістю реагування на зміни зовнішнього середовища. Для таких компаній, як ZAMMLER GROUP, удосконалення логістичної системи є не лише інструментом зниження витрат, а й стратегічним чинником забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку на міжнародному ринку логістичних послуг.

1.2. Класифікація логістичних систем за рівнями управління та видами діяльності

Логістична система підприємства є складною багаторівневою структурою, що охоплює різноманітні процеси управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками. Для забезпечення її ефективного функціонування необхідно здійснювати класифікацію логістичних систем за певними ознаками, зокрема за рівнями управління та видами діяльності. Така класифікація дозволяє більш глибоко зрозуміти особливості організації логістичних процесів, визначити місце логістики у загальній структурі управління підприємством, а також розробити ефективні напрями її вдосконалення.

За рівнями управління логістичні системи поділяються на макрологістичні, мезологістичні, мікрологістичні та нанологістичні. Макрологістичні системи охоплюють значні території або декілька галузей економіки, координують взаємодію підприємств у масштабах держави чи міжнародних утворень, забезпечуючи узгодженість між виробниками, транспортними операторами, дистриб'юторами та кінцевими споживачами. Мезологістичні системи функціонують у межах певного регіону чи галузі та спрямовані на інтеграцію підприємств для оптимізації транспортно-складських процесів, раціоналізації маршрутів перевезень і зниження витрат. Мікрологістичні системи діють на рівні окремого підприємства або логістичного центру, де основна увага приділяється управлінню матеріальними потоками, запасами, транспортуванням і складуванням. Останнім часом у науковій літературі все більше уваги приділяється нанологістичним системам, які є результатом цифровізації управлінських процесів і передбачають використання інтелектуальних технологій для управління окремими операціями та транзакціями в режимі реального часу.

За видами діяльності логістичні системи класифікують на закупівельні, виробничі, розподільчі, інформаційні та зворотні. Закупівельна логістика забезпечує

своєчасне постачання підприємства необхідними матеріальними ресурсами, здійснює вибір постачальників, формування договорів, облік і контроль запасів. Виробнича логістика охоплює процеси переміщення матеріалів, напівфабрикатів і готової продукції всередині підприємства, координує виробничі операції, синхронізує графіки випуску продукції та знижує втрати часу. Розподільча логістика відповідає за управління рухом готової продукції від виробника до споживача, включаючи планування маршрутів доставки, складування, транспортування і контроль термінів постачання. Інформаційна логістика інтегрує процеси збирання, обробки, зберігання та передавання інформації між підрозділами підприємства й партнерами по ланцюгу постачання, забезпечуючи прозорість і своєчасність прийняття управлінських рішень. Зворотна логістика, у свою чергу, передбачає управління потоками відходів, вторинної сировини, тари, повернутої продукції та забезпечує екологічну відповідальність підприємства.

Таким чином, класифікація логістичних систем дає змогу побудувати системний підхід до управління потоками ресурсів на всіх рівнях господарської діяльності підприємства. Вона є основою для формування ефективної логістичної політики, що враховує специфіку внутрішніх і зовнішніх процесів, рівень цифровізації та інтеграції у глобальні ланцюги постачання.

1.3. Показники оцінки ефективності логістичних систем

Одним із найважливіших напрямів дослідження логістичних процесів є оцінювання ефективності функціонування логістичних систем. Рівень ефективності визначає конкурентоспроможність підприємства, його здатність забезпечувати безперебійний рух матеріальних і інформаційних потоків при мінімальних витратах і високій якості обслуговування. Оцінка ефективності логістики має комплексний характер, оскільки включає економічні, організаційно-технологічні, якісні та екологічні показники, що відображають різні аспекти діяльності системи.

З економічного погляду ефективність логістичної системи характеризується співвідношенням результатів діяльності до витрат на виконання логістичних операцій. До основних економічних індикаторів належать частка логістичних витрат у собівартості продукції, витрати на транспортування, зберігання та управління запасами, рівень прибутковості логістичних операцій, а також економічний ефект від оптимізації логістичних процесів. Ефективна логістична система забезпечує зниження частки непродуктивних витрат, підвищення оборотності капіталу та скорочення часу простоїв у процесі переміщення товарів.

Організаційно-технологічна складова ефективності пов'язана з оцінюванням якості функціонування логістичних процесів у межах підприємства. До таких

показників належать тривалість виконання логістичних операцій, рівень завантаження транспортних і складських потужностей, точність виконання замовлень, ступінь автоматизації управління потоками. Цифрові інструменти, такі як ERP, TMS, WMS та ANT-Logistics, дозволяють значно підвищити точність планування, оперативність прийняття рішень та контроль виконання логістичних операцій у реальному часі.

Якісна ефективність логістичної системи визначається ступенем задоволеності клієнтів, надійністю логістичного сервісу та стабільністю постачання. Важливим критерієм є здатність системи швидко адаптуватися до змін попиту, сезонних коливань або непередбачуваних зовнішніх факторів. Високий рівень інтеграції логістичних процесів забезпечує гнучкість підприємства, підвищує лояльність споживачів і сприяє зміцненню його позицій на ринку.

В умовах переходу до концепції «зеленої логістики» набувають значення екологічні показники ефективності. Вони відображають обсяг викидів вуглекислого газу, енергоспоживання транспорту, частку використання вторинної сировини та впровадження екологічно чистих технологій. Оцінювання таких параметрів дозволяє формувати відповідальну логістичну політику, спрямовану на зменшення негативного впливу на довкілля.

Комплексна оцінка ефективності логістичних систем ґрунтується на застосуванні інтегрального підходу, який поєднує кількісні та якісні показники. Для цього використовуються методи економіко-математичного моделювання, аналіз ключових показників ефективності (KPI), а також спеціалізовані програмні комплекси, що дозволяють автоматизувати моніторинг та аналітику логістичних процесів. Застосування цих методів забезпечує об'єктивну оцінку результативності логістичної діяльності підприємства, своєчасне виявлення резервів підвищення ефективності та обґрунтування управлінських рішень.

Таким чином, ефективна логістична система є не лише інструментом оптимізації витрат, а й стратегічним чинником забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах ринкової економіки. Її систематичне оцінювання сприяє формуванню науково обґрунтованих підходів до розвитку логістичних процесів, цифровізації управління потоками та підвищення стійкості підприємства до зовнішніх викликів.

1.4. Методи аналізу та оптимізації логістичних процесів

Ефективне функціонування логістичної системи підприємства безпосередньо залежить від здатності менеджменту здійснювати системний аналіз логістичних процесів та своєчасно приймати управлінські рішення щодо їх оптимізації. Метою аналізу є виявлення вузьких місць у ланцюгах постачання, нераціонального

використання ресурсів, перевитрат часу або коштів, а також оцінка можливостей для підвищення продуктивності.

Основними методами аналізу логістичних процесів є системний аналіз, процесний підхід, імітаційне моделювання, економіко-математичні методи, методи порівняльного аналізу (бенчмаркінг) та аналіз показників ефективності (KPI). Системний аналіз дає змогу розглядати логістику як єдину динамічну систему, у якій усі елементи взаємопов'язані. Процесний підхід дозволяє ідентифікувати послідовність операцій, їхню тривалість, витрати і результативність. Імітаційне моделювання, яке здійснюється з використанням спеціалізованого програмного забезпечення (AnyLogic, PTV Visum, Arena), дає змогу відтворити логістичні процеси у віртуальному середовищі, оцінити їхню поведінку за різних сценаріїв і виявити оптимальні стратегії.

Економіко-математичні методи, такі як метод найменших витрат, транспортна задача, метод потенціалів, моделі оптимального розподілу ресурсів, забезпечують кількісне обґрунтування управлінських рішень. У сучасних умовах дедалі більшого значення набувають інтелектуальні методи оптимізації — генетичні алгоритми, алгоритми рою частинок, мурашині алгоритми, що дають змогу вирішувати задачі маршрутизації транспортних засобів та управління запасами в умовах великої кількості змінних і обмежень.

Для оцінювання поточної ефективності логістичної системи широко застосовуються ключові показники ефективності (KPI), які відображають рівень виконання замовлень, точність планування, коефіцієнт використання транспорту, швидкість оброблення інформації та ступінь задоволеності клієнтів. Їхній аналіз дозволяє не лише оцінити стан системи, а й формувати основу для побудови цифрових моделей оптимізації потокових процесів.

Методи аналізу та оптимізації логістичних процесів

Рисунок 1.3 – Методи аналізу та оптимізації логістичних процесів

1.5. Цифровізація логістичних систем: сучасні тенденції та інструменти моделювання

Цифровізація є одним із ключових напрямів розвитку сучасних логістичних систем, що забезпечує підвищення прозорості, точності, швидкості та ефективності управління матеріальними й інформаційними потоками. Перехід до цифрових технологій перетворює логістику з операційної функції на стратегічний елемент управління підприємством. Завдяки впровадженню цифрових інструментів логістика стає інтегрованою частиною єдиного інформаційного простору, де всі операції контролюються в реальному часі.

Серед основних тенденцій цифрової трансформації логістичних систем можна виділити:

інтеграцію інформаційних платформ (ERP, TMS, WMS, CRM, ANT-Logistics), які забезпечують синхронізацію даних між відділами підприємства;

використання великих даних (Big Data) для прогнозування попиту, аналізу клієнтської поведінки, виявлення закономірностей у перевезеннях;

впровадження технологій Інтернету речей (IoT) для моніторингу транспортних засобів, температурного режиму, завантаження складів;

застосування штучного інтелекту (AI) та машинного навчання для автоматизації планування маршрутів, вибору оптимальних постачальників і прийняття рішень на основі аналітичних моделей;

використання цифрових двійників (Digital Twins) для моделювання логістичних процесів у реальному часі та тестування альтернативних сценаріїв управління.

Серед практичних інструментів моделювання, які використовуються у цифрових логістичних системах, ключове місце займають такі програмні комплекси:

ERP (Enterprise Resource Planning) — забезпечує планування та контроль ресурсів підприємства, інтегрує всі підрозділи в єдину систему управління;

TMS (Transport Management System) — відповідає за планування маршрутів, моніторинг транспорту, розрахунок вартості та аналіз ефективності перевезень;

WMS (Warehouse Management System) — автоматизує процеси складування, обліку, приймання та відвантаження товарів;

CRM (Customer Relationship Management) — керує взаємодією з клієнтами, формує аналітику попиту та рівня задоволеності споживачів;

ANT-Logistics — спеціалізований хмарний сервіс для маршрутизації транспорту, який дозволяє створювати оптимальні маршрути, контролювати виконання доставок, збирати статистику та аналізувати показники ефективності логістичних операцій.

Застосування цих цифрових інструментів забезпечує підприємствам низку переваг: підвищення точності планування, скорочення часу логістичних циклів, мінімізацію витрат, підвищення рівня сервісу та оперативності прийняття управлінських рішень.

У сучасних умовах цифрова логістика стає фундаментом для побудови розумних логістичних систем (Smart Logistics), які характеризуються високим рівнем автоматизації, адаптивності та аналітичної підтримки. Використання симуляційного моделювання дозволяє прогнозувати наслідки змін у логістичному процесі, аналізувати варіанти управління запасами та транспортними ресурсами, оцінювати вплив зовнішніх факторів і внутрішніх рішень на загальну ефективність системи.

Цифрова інфраструктура логістичної системи підприємства

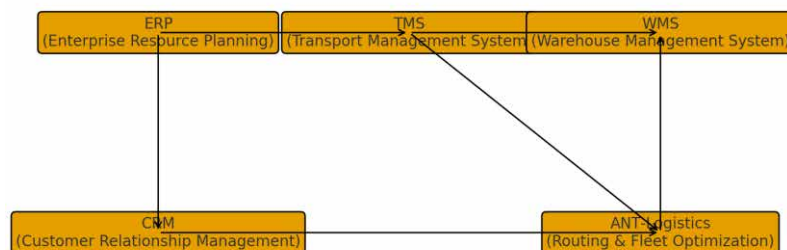

Рисунок 1.4 – Цифрова інфраструктура логістичної системи підприємства

Висновки до розділу 1

У першому розділі магістерської роботи було проведено теоретичне дослідження сутності, структури та закономірностей функціонування логістичних систем підприємства, що дало змогу сформулювати цілісне уявлення про їхню роль у забезпеченні конкурентоспроможності бізнесу. Визначено, що логістична система є складною динамічною структурою, яка об'єднує закупівельні, виробничі, розподільчі, інформаційні та зворотні процеси, забезпечуючи ефективний рух матеріальних, фінансових та інформаційних потоків у межах підприємства.

Проаналізовано класифікацію логістичних систем за рівнями управління, що дало змогу виокремити макрологістичні, мезологістичні, мікрологістичні та нанологістичні системи, кожна з яких виконує специфічні функції в організації поточкових процесів. Також визначено класифікацію за видами діяльності — закупівельну, виробничу, розподільчу, інформаційну та зворотну логістику — що забезпечує комплексне управління всіма етапами руху продукції від постачальника до кінцевого споживача.

У процесі дослідження розглянуто показники оцінки ефективності логістичних систем, серед яких ключовими є економічні, організаційно-технологічні, якісні та екологічні. Підкреслено, що ефективність логістичної системи визначається не лише рівнем витрат і швидкістю виконання операцій, але й гнучкістю, стабільністю та здатністю адаптуватися до зовнішніх змін. Особливу увагу приділено застосуванню інструментів контролю ефективності, зокрема системі ключових показників результативності (KPI), які дозволяють оперативно оцінювати стан логістичних процесів.

Окрему увагу приділено методам аналізу та оптимізації логістичних процесів. Показано, що сучасні підприємства використовують системний аналіз, процесний підхід, імітаційне моделювання, економіко-математичні методи, а також інтелектуальні алгоритми — генетичні, мурашині, рою частинок. Ці методи забезпечують обґрунтованість управлінських рішень та дозволяють досягати мінімізації витрат при збереженні високої якості логістичного сервісу.

Висвітлено актуальні тенденції цифровізації логістичних систем. Встановлено, що ключовими інструментами цифрової трансформації є системи ERP, TMS, WMS, CRM і ANT-Logistics, які забезпечують інтеграцію всіх елементів логістичної інфраструктури підприємства в єдиний інформаційний простір. Цифрові технології дозволяють здійснювати моделювання транспортних процесів, моніторинг перевезень, управління складськими операціями, аналіз даних у реальному часі та прогнозування попиту. Це, у свою чергу, створює умови для впровадження концепцій «розумної логістики» (Smart Logistics) та «цифрових двійників» (Digital Twins).

Таким чином, проведений теоретичний аналіз підтвердив, що підвищення ефективності логістичних систем можливе за умови поєднання класичних методів управління з сучасними цифровими технологіями. У наступному розділі буде здійснено практичне дослідження ефективності логістичної системи компанії ZAMMLER, з використанням програмного комплексу ANT-Logistics, що дозволить оцінити реальний рівень оптимізації маршрутів, витрат і логістичних операцій у діяльності підприємства.

2. ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА»

2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА»

ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» належить до логістичної групи ZAMMLER GROUP і фактично стало базовою компанією, з якої розпочався розвиток об'єднання. Сьогодні група працює як багатопрофільний 3PL-оператор, що формує комплексні рішення для виробників, імпортерів, ритейлерів та e-commerce — від планування перевезень і митного супроводу до складської обробки та сервісів післяпродажної логістики. Мережеву архітектуру ZAMMLER GROUP утворюють кілька юридичних осіб, які спеціалізуються на окремих напрямках (авто/морські/авіа/залізничні перевезення, складська логістика, митно-брокерський супровід, фулфілмент), а офіси та представництва компаній групи розміщені в Україні та за кордоном, зокрема у Польщі, Китаї та Казахстані. Окремі структури виконують локальні функції: наприклад, NINGBO ZAMMLER TRADING CO. LTD забезпечує супровід ЗЕД-угод у КНР; «ЗАММЛЕР КАЗАХСТАН» фокусується на транспортно-складському обслуговуванні з виразним сегментом e-commerce; ZAMMLER POLSKA SP. Z O.O. відповідає за транспортну логістику в ЄС; ТОВ «ЗАММЛЕР СКЛАД» надає послуги зберігання, комплектації замовлень і фулфілменту для інтернет-магазинів. ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» функціонує на ринку з 2007 року та позиціонується як повноцінний 3PL-оператор. Компанія забезпечує інтегроване управління ланцюгами постачання: організовує внутрішні та міжнародні автоперевезення, контейнерну логістику, авіадоставки, здійснює митно-брокерське оформлення, веде складські операції (приймання, зберігання, комплектація, навантаження/розвантаження), а також обробляє замовлення клієнтів в режимі «end-to-end». Центральний офіс розташований у Києві; діяльність координується через регіональні підрозділи й партнерську мережу. Управлінська модель має чітку ієрархію та поділ на бізнес-напрями, що спрощує контроль якості сервісу й пришвидшує ухвалення рішень.

Організаційна структура компанії є лінійно-функціональною: під керівництвом генерального директора працюють адміністративний та фінансовий блоки, юридична служба, HR-підрозділ, митно-брокерський відділ, маркетинг, ІТ-департамент та операційний блок. Операційний контур включає департаменти збуту, міжнародних і регіональних автоперевезень, авіаційно-вантажних і залізничних перевезень, а також окремі команди, що працюють з ключовими клієнтами. Така архітектура забезпечує прозорість повноважень, мінімізує дублювання функцій і підтримує дисципліну процесів, але, як і будь-яка лінійна модель, потребує особливої уваги до швидкості комунікацій і гнучкості під час масштабних змін ринку.

З технологічного боку «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» послідовно вибудовує єдиний цифровий контур логістики. У виробничій діяльності застосовуються системи класу ERP (планування ресурсів підприємства), TMS (керування транспортом, маршрутизація, контроль виконання рейсів), WMS (складські операції та облік запасів), CRM (керування відносинами з клієнтами, аналітика попиту). Для оптимізації транспортних процесів використовується спеціалізоване рішення ANT-Logistics, яке дозволяє моделювати маршрути, балансувати завантаження автопарку, відстежувати виконання доставок і формувати показники ефективності в реальному часі. Електронний документообіг (включно з сервісами Вчасно, М.Е.Дос тощо) і системи телематичного контролю (типу TrustTruck/Ruptela) зменшують часові витрати та ризики помилок, забезпечуючи прозорість для клієнтів.

З позицій якості та комплаєнсу діяльність підприємства відповідає вимогам міжнародних стандартів менеджменту (ISO 9001, ISO 14001, стандарт з ОП та безпеки праці), що свідчить про системність процесів, екологічну відповідальність та формалізовані процедури управління ризиками. Кадрова політика орієнтована на безперервний розвиток компетенцій: багатоступеневий відбір, регулярні тренінги, оцінювання персоналу й кар'єрні треки для ключових спеціалістів підтримують стабільну якість сервісу навіть за умов швидких змін зовнішнього середовища.

Клієнтська база компанії диверсифікована за галузями: електроніка і побутова техніка, FMCG, фармацевтика, промислове обладнання, телекомунікації, роздрібна торгівля, авіаційна галузь, видавництва, e-commerce. Саме така структура попиту знижує чутливість до коливань у конкретних сегментах і водночас вимагає високої операційної гнучкості. На ринку логістичних послуг Україні «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» конкурує з великими міжнародними та національними операторами. Конкуренційні переваги компанії формуються завдяки поєднанню власних і партнерських потужностей, цифровій підтримці операцій, глибокій митно-брокерській експертизі та сервісам з високою часткою налаштувань «під клієнта» (customized logistics). Зовнішнє середовище діяльності за 2020–2023 рр. формувалося під впливом двох шоків: пандемії COVID-19 та повномасштабної війни. Для галузі в цілому це означало перебудову маршрутів, часткове згортання морських коридорів, стрибки витрат на паливо й страхування, а також зміну структури попиту. На рівні компанії це проявилось у короткостроковому просіданні прибутковості в 2021 р., подальшій переорієнтації на сухопутні коридори, нарощуванні обсягів перевезень і модернізації операцій у 2022–2023 рр. Водночас інвестиції в автопарк, розширення складських та ІТ-потужностей і зміцнення партнерської мережі дали змогу компенсувати частину ризиків та підтримати операційну стійкість.

З точки зору стратегічних можливостей сьогодні пріоритетами для «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» є: розвиток мультимодальних рішень через «сухі порти» та інтермодальні термінали на західному кордоні; подальша цифровізація планування і диспетчеризації (власні модулі TMS, розширена аналітика даних, прогнозування попиту); посилення сервісів для e-commerce та гуманітарної логістики; масштабування фулфілменту. До ключових загроз належать інфраструктурні ризики (пошкодження шляхів і вузлів), валютні та інфляційні коливання, кадровий дефіцит висококваліфікованих логістів, ескалації та блокування прикордонних переходів. Управлінська відповідь — диверсифікація маршрутів і партнерів, жорсткий контроль витрат, розвиток резервних сценаріїв і планів безперервності бізнесу (BCP), підсилення систем безпеки і кіберзахисту.

Таблиця 2.1 – SWOT-профіль ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Розвинена ІТ-інфраструктура (ERP, TMS, WMS, CRM, ANT-Logistics); • Власний автопарк і мережа складів; • Гнучкість та орієнтація на клієнта. 	<ul style="list-style-type: none"> • Залежність від транспортної інфраструктури; • Високі операційні витрати; • Обмежена присутність на окремих міжнародних ринках.
Можливості	Загрози
Розвиток мультимодальних перевезень, розширення ринку e-commerce, цифровізація процесів, участь у гуманітарній логістиці.	Військові ризики, інфляційні процеси, конкуренція міжнародних операторів, кадровий дефіцит.

Узагальнюючи, **ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА»** — це зріла логістична організація з інтегрованою операційною моделлю, розвинутою цифровою інфраструктурою та гнучкою сервісною пропозицією. Компанія поєднує стандартні послуги 3PL із можливістю глибокої кастомізації під задачі клієнтів, що забезпечує їй стійкість у кризові періоди й потенціал для подальшого масштабування в сегментах із зростаючим попитом.

1.2. Організаційна структура управління логістичною діяльністю

Організаційна структура управління логістичною діяльністю ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» відображає інтегрований підхід до організації матеріальних, фінансових, інформаційних та сервісних потоків у межах підприємства. Система управління побудована на засадах функціонального поділу праці, чіткого розмежування відповідальності та використання сучасних цифрових інструментів управління, що забезпечує високу ефективність прийняття управлінських рішень.

Структура компанії має ієрархічно-функціональний характер, який поєднує централізоване стратегічне управління з децентралізованою операційною діяльністю. На вершині організаційної піраміди перебуває генеральний директор, який здійснює загальне керівництво підприємством і визначає стратегічні орієнтири розвитку логістичної системи. Йому безпосередньо підпорядковуються ключові підрозділи: адміністративний, фінансовий, юридичний, HR-відділ, маркетинговий, митно-брокерський, IT-департамент та операційний департамент.

Адміністративний відділ забезпечує координацію діяльності всіх структурних елементів, контроль за виконанням внутрішніх нормативних документів та оптимізацію управлінських процесів. Фінансовий відділ відповідає за планування бюджету, облік витрат і формування звітності, що дозволяє підтримувати фінансову стійкість і прогнозованість діяльності підприємства. Юридичний відділ забезпечує правову безпеку угод, дотримання вимог законодавства у сфері транспортно-експедиторських і зовнішньоекономічних операцій. Відділ кадрів (HR) виконує функції з підбору, навчання й оцінювання персоналу, формує кадрову політику відповідно до корпоративних стандартів. Важливою складовою є розроблення програм мотивації та професійного розвитку працівників, адже якість логістичних послуг значною мірою залежить від кваліфікації персоналу.

Ключову роль у функціонуванні логістичної системи відіграє операційний департамент, який реалізує практичну діяльність із перевезення вантажів, управління транспортом і складськими ресурсами. До його складу входять такі підрозділи:

- департамент збуту та клієнтського обслуговування;
- підрозділ міжнародних автоперевезень;
- підрозділ регіональних автоперевезень;
- відділ залізничних перевезень;
- авіаційно-вантажний департамент;
- відділ по роботі з VIP-клієнтами.

Кожен із цих відділів має чітко визначені функції та цілі, що дозволяє підтримувати контроль якості послуг, знижувати логістичні витрати й забезпечувати гнучкість у реагуванні на зміну попиту. Взаємодія між підрозділами здійснюється через єдину інформаційну платформу управління логістикою, що функціонує на базі систем ERP, TMS, WMS та ANT-Logistics. Це дає змогу координувати маршрути, контролювати виконання перевезень у реальному часі й своєчасно приймати управлінські рішення. Митно-брокерський відділ забезпечує декларування вантажів, консультаційний супровід клієнтів і взаємодію з державними митними органами. Цей напрям діяльності особливо важливий для міжнародної логістики, де дотримання регламентів та оперативність оформлення документів безпосередньо впливають на швидкість товарообігу. ІТ-департамент реалізує цифрову трансформацію логістичних процесів компанії. Його завданням є впровадження, налаштування та підтримка інформаційних систем (ERP, CRM, TMS, ANT-Logistics), а також забезпечення кібербезпеки, аналітики даних і моделювання логістичних потоків. Використання інтелектуальних алгоритмів (оптимізації маршрутів, прогнозування затримок, розрахунку витрат) сприяє зниженню ризиків і підвищенню точності планування.

Маркетинговий відділ виконує аналітичні функції щодо ринку транспортно-логістичних послуг, відстежує конкурентне середовище, формує цінову політику та стратегії позиціонування бренду ZAMMLER. Його діяльність спрямована на підвищення лояльності клієнтів, зміцнення партнерських зв'язків та розширення клієнтської бази. Організаційна структура управління логістичною діяльністю підприємства представлена на рисунку 2.1.

Рисунок 2.1 – Організаційна структура управління логістичною діяльністю ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА»

Рівень управління	Підрозділ / посада	Основні функції
Стратегічний рівень	Генеральний директор	Загальне керівництво, стратегічний розвиток, ухвалення ключових управлінських рішень
	Директор з логістики	Формування логістичної стратегії, контроль логістичних напрямів діяльності
Тактичний рівень	Керівник транспортної логістики	Організація та контроль автоперевезень, оптимізація маршрутів, управління автопарком
	Керівник складської логістики	Управління складською інфраструктурою, оптимізація складських процесів
	Керівник відділу міжнародних перевезень	Управління міжнародними вантажоперевезеннями, робота з митними брокерами та партнерами
	Керівник відділу клієнтського сервісу	Контроль взаємодії з клієнтами, підвищення якості сервісу
	Фінансовий менеджер	Планування витрат, бюджетування логістичних процесів, контроль витрат
	ІТ-менеджер	Впровадження цифрових логістичних рішень (ANT-Logistics, WMS, ERP, TMS), підтримка ІТ-систем
	Операційний рівень	Логісти-диспетчери
Спеціалісти складської логістики		Прийм, зберігання та відвантаження товарів, інвентаризація
Спеціалісти міжнародної логістики		Оформлення документів, координація міжнародних перевезень

	Менеджери по роботі з клієнтами	Супровід клієнтів, обробка заявок
	Водії та експедитори	Доставка вантажів, забезпечення безпечного транспортування

Серед основних переваг цієї структури можна виділити:

- високу керованість і чіткість підпорядкованості;
- можливість узгодження стратегічних і оперативних цілей;
- швидке реагування на зовнішні зміни завдяки горизонтальній взаємодії підрозділів;

Водночас до потенційних недоліків належать певна інерційність комунікацій і потреба в додатковій координації між рівнями управління у разі реалізації масштабних проєктів. Для мінімізації цих ризиків компанія впроваджує елементи процесного управління, створює кросфункціональні команди та системи оперативного моніторингу ключових показників ефективності (КРІ). Таким чином, організаційна структура ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» є раціональною та гнучкою системою управління, здатною ефективно координувати логістичні процеси в умовах динамічного середовища. Її побудова відповідає сучасним тенденціям розвитку транспортно-логістичних компаній, орієнтованих на цифровізацію, клієнтоцентричність і сталий розвиток.

2.3. Характеристика транспортно-експедиторських послуг компанії

Транспортно-експедиторська діяльність посідає провідне місце у структурі логістичних послуг ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА». Саме вона забезпечує безперервний зв'язок між виробничими, складськими та збутовими ланками, створюючи єдину систему управління потоковими процесами. Підприємство реалізує функції 3PL-оператора, надаючи комплексний сервіс із планування, організації, супроводу та контролю перевезень усіма видами транспорту. Основна мета експедиторських послуг компанії полягає у забезпеченні безпечного, економічно ефективного та своєчасного переміщення вантажів на національному й міжнародному рівнях. Для цього ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» використовує сучасні логістичні технології, програмне

забезпечення ANT-Logistics, ERP 1С:Логістика, а також власну платформу моніторингу транспортних операцій. Компанія надає клієнтам повний спектр транспортно-логістичних рішень, адаптованих до потреб конкретного бізнесу. Основні послуги узагальнено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Перелік транспортно-експедиторських послуг ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА»

№	Вид послуги	Зміст послуги	Особливості виконання
1	Міжнародні автомобільні перевезення	Організація перевезень вантажів у країни ЄС, Азії, Кавказу	Використання GPS-моніторингу, оптимізація маршрутів, страхування
2	Внутрішні автомобільні перевезення	Доставка вантажів по території України	Сервіс «door-to-door», експрес-перевезення
3	Залізничні перевезення	Перевезення контейнерів і великогабаритних вантажів	Використання терміналів у Києві, Львові, Польщі
4	Морські перевезення	Контейнерні перевезення через порти Гданськ, Констанца, Одеса	Повний супровід фрахту, митного оформлення, страхування
5	Авіаційні перевезення	Доставка термінових і цінних вантажів авіатранспортом	Використання авіаційного хабу «Бориспіль»
6	Митно-брокерське обслуговування	Підготовка документів, декларування, супровід ЗЕД-контрактів	Робота з митницями України, Польщі, Китаю
7	Фулфілмент для e-commerce	Прийом, зберігання, пакування і доставка замовлень інтернет-магазинів	Інтеграція з CRM-системами клієнтів
8	Страховання вантажів	Захист від ризиків пошкодження, втрати чи затримки	Партнерство зі страховими компаніями Allianz, ARX

№	Вид послуги	Зміст послуги	Особливості виконання
9	Інформаційно-аналітичний супровід	Надання звітів, контроль КРІ, моніторинг ефективності	Доступ через платформу ZAMMLER Portal
10	Гуманітарна логістика	Перевезення гуманітарних вантажів, допомоги ЗСУ	Координація з міжнародними фондами

Як видно з таблиці 2.1, діяльність компанії охоплює повний логістичний цикл — від планування перевезень до постдоставного аналізу. Такий підхід забезпечує уніфікацію сервісу та дозволяє клієнтам отримувати всі послуги в межах одного контракту.

Компанія активно застосовує цифрові технології управління транспортом, що дозволяє автоматизувати процеси планування маршрутів, розрахунку тарифів і контролю виконання рейсів. Використання TMS-платформи забезпечує інтеграцію з системами клієнтів і підвищує прозорість усіх операцій.

Важливою складовою логістичного сервісу є митно-брокерська діяльність, яка гарантує оперативність оформлення вантажів при перетині державного кордону. Завдяки тісній співпраці з митними органами компанія скоротила час оформлення вантажів до мінімуму, що є вагомим конкурентним перевагою.

Окремий напрям розвитку компанії — обслуговування електронної комерції (e-commerce). ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» забезпечує повний фулфілмент-цикл: зберігання, пакування, відвантаження та зворотну логістику. Такий сервіс користується попитом серед інтернет-магазинів та маркетплейсів, оскільки дозволяє суттєво скоротити витрати на власну інфраструктуру.

Компанія також надає спеціалізовані послуги з перевезення небезпечних, негабаритних і температурно-чутливих вантажів. Для цього використовуються сертифіковані транспортні засоби, а персонал проходить навчання відповідно до вимог ADR та ISO 28000.

Значна увага приділяється якості сервісу та контролю ризиків. Для постійних клієнтів запроваджена система SLA (Service Level Agreement), яка визначає

стандарти надання послуг, допустимі часові відхилення, показники точності доставок і зобов'язання сторін.

Сучасні транспортно-експедиторські послуги ZAMMLER спрямовані не лише на виконання перевезень, а й на формування довгострокових партнерських відносин. Завдяки комплексному підходу, застосуванню новітніх технологій та високій кваліфікації персоналу компанія стабільно входить до десятки найефективніших логістичних операторів України.

Ефективність логістичної системи підприємства визначається за допомогою системи ключових показників результативності (Key Performance Indicators – KPI). Для ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» такі показники є основою оперативного контролю транспортно-експедиторських процесів, оцінки використання ресурсів, управління витратами та якості сервісу.

Методика розрахунку логістичних показників

1. Рівень своєчасних доставок (On-Time Delivery Rate, %)

$$K_{OTD} = (N_{\text{вчасно}} / N_{\text{заг}}) \times 100 \quad (2.1)$$

де: K_{OTD} – рівень своєчасних доставок, %; $N_{\text{вчасно}}$ – кількість доставок у строк; $N_{\text{заг}}$ – загальна кількість доставок.

2023 р.: $4710/5000 \times 100 = 94,2\%$; 2024 р.: $5227/5400 \times 100 = 96,8\%$.

2. Середній час обробки замовлення (Order Processing Time, год)

$$T_{\text{орг}} = \Sigma t_i / n \quad (2.2)$$

де: $T_{\text{орг}}$ – середній час обробки замовлення, год; t_i – час обробки i -го замовлення; n – кількість замовлень.

2023 р.: $2700/500 = 5,4$ год; 2024 р.: $2050/500 = 4,1$ год.

3. Коефіцієнт використання автопарку (Fleet Utilization Ratio, %)

$$K_f = (L_{\text{факт}} / L_{\text{макс}}) \times 100 \quad (2.3)$$

де: K_f – коефіцієнт використання автопарку, %; $L_{\text{факт}}$ – кількість автомобілів у роботі; $L_{\text{макс}}$ – загальна кількість автомобілів.

2023 р.: $51/60 \times 100 = 85,0\%$; 2024 р.: $54/60 \times 100 = 90,3\%$.

4. Рівень рекламаций клієнтів (Customer Claim Rate, %)

$$K_{\text{гес}} = (N_{\text{рек}} / N_{\text{заг}}) \times 100 \quad (2.4)$$

де: $K_{\text{гес}}$ – рівень рекламаций, %; $N_{\text{рек}}$ – кількість скарг; $N_{\text{заг}}$ – кількість доставок.

2023 р.: $90/5000 \times 100 = 1,8\%$; 2024 р.: $60/5400 \times 100 = 1,1\%$.

5. Собівартість доставки 1 т вантажу (грн/т)

$$C_t = V_{\text{лог}} / Q_{\text{перев}} \quad (2.5)$$

де: C_t – собівартість перевезення 1 т вантажу; $V_{\text{лог}}$ – логістичні витрати, грн;

$Q_{\text{перев}}$ – обсяг перевезень, т.

2023 р.: $177\,500\,000 / 125\,000 = 1420$ грн/т; 2024 р.: $201\,000\,000 / 150\,000 = 1340$

грн/т.

6. Частка логістичних витрат у загальних витратах (%)

$$K_{\text{лог}} = (V_{\text{лог}} / V_{\text{заг}}) \times 100 \quad (2.6)$$

де: $K_{\text{лог}}$ – частка логістичних витрат; $V_{\text{лог}}$ – логістичні витрати, млн грн;

$V_{\text{заг}}$ – загальні витрати, млн грн.

2023 р.: $177,5/645 \times 100 = 27,5\%$; 2024 р.: $201/780 \times 100 = 25,8\%$.

7. Індекс задоволеності клієнтів (Customer Satisfaction Index – CSI, балів)

$$CSI = \Sigma(O_i \times W_i) / \Sigma W_i \quad (2.7)$$

де: O_i – середня оцінка критерію; W_i – ваговий коефіцієнт.

2023 р.: 8,4 бала; 2024 р.: 9,1 бала.

8. Рентабельність логістичних операцій (Return on Logistics, %)

$$ROI_{\text{лог}} = (\Pi_{\text{лог}} / V_{\text{лог}}) \times 100 \quad (2.8)$$

де: $ROI_{\text{лог}}$ – рентабельність, %; $\Pi_{\text{лог}}$ – прибуток, млн грн; $V_{\text{лог}}$ – логістичні витрати,

млн грн.

2023 р.: $21,8/177,5 \times 100 = 12,3\%$; 2024 р.: $29,8/201 \times 100 = 14,8\%$.

Таблиця 2.2 – Основні логістичні показники діяльності ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА»

№	Показник	2023 р.	2024 р.	Відхилення, %	Характер зміни
1	Рівень своєчасних доставок, %	94,2	96,8	+2,6	Підвищення надійності

2	Середній час обробки замовлення, год	5,4	4,1	-24,0	Оптимізація процесів
3	Коефіцієнт використання автопарку, %	85,0	90,3	+6,2	Раціональніше завантаження
4	Рівень рекламаций клієнтів, %	1,8	1,1	-38,9	Підвищення якості сервісу
5	Собівартість доставки 1 т вантажу, грн	1420	1340	-5,6	Скорочення витрат
6	Частка логістичних витрат у загальних, %	27,5	25,8	-6,2	Раціоналізація ресурсів
7	Індекс задоволеності клієнтів (CSI), балів	8,4	9,1	+8,3	Зростання лояльності
8	Рентабельність логістичних операцій, %	12,3	14,8	+20,3	Підвищення ефективності

Порівняльний аналіз свідчить, що у 2024 році ефективність логістичної системи ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» помітно зростає. Завдяки цифровізації процесів та впровадженню системи ANT-Logistics підвищено рівень своєчасності доставок до 96,8 % і скорочено середній час обробки замовлень на 24 %.

Зменшення витрат і рекламаций свідчить про стабільну якість сервісу, тоді як рентабельність логістичних операцій підвищилась до 14,8 %. Це доводить ефективність управлінських рішень і конкурентоспроможність підприємства на ринку транспортно-експедиторських послуг України.

2.4. Визначення вузьких місць у логістичних процесах компанії

У процесі оцінювання ефективності логістичної системи ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» встановлено, що попри високий рівень цифровізації та розвинену інфраструктуру, у роботі підприємства спостерігаються окремі **обмежувальні чинники** («вузькі місця»), які стримують подальше зростання продуктивності та конкурентоспроможності логістичних операцій. Їх було систематизовано за основними напрямками діяльності компанії.

Таблиця 2.5 – Визначення вузьких місць у логістичних процесах ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА»

№	Напрямок логістичної діяльності	Виявлені проблеми (вузькі місця)	Основні причини виникнення	Можливі шляхи усунення
1	Транспортна логістика	<ul style="list-style-type: none"> - Нерівномірне завантаження автопарку протягом року; - Перевищення нормативного часу доставки через простої на кордоні; 	<ul style="list-style-type: none"> - Сезонні коливання попиту - Недостатня інтеграція транспортної та клієнтської аналітики; - Відсутність прогнозування логістичного навантаження; 	<ul style="list-style-type: none"> - Впровадження модуля прогнозування попиту в TMS; - Використання штучного інтелекту для планування маршрутів; - Розширення партнерської мережі перевізників;
2	Складська логістика	<ul style="list-style-type: none"> - Перевантаження зон комплектування у пікові періоди; - Часткова нераціональність розміщення товарів на стелажах; 	<ul style="list-style-type: none"> - Відсутність зонування за ABC/XYZ-класифікацією; - Недостатня автоматизація внутрішніх потоків; 	<ul style="list-style-type: none"> - Реорганізація просторової структури складів; - Впровадження WMS-системи з 3D-візуалізацією; - Автоматизація відбору товарів (pick-by-light);
3	Інформаційно-аналітична підтримка	<ul style="list-style-type: none"> - Наявність часових розривів у передачі даних між TMS і WMS; - Обмеженість інструментів бізнес-аналітики; 	<ul style="list-style-type: none"> - Відсутність єдиної інтегрованої IT-платформи; - Застарілий інтерфейс окремих модулів; 	<ul style="list-style-type: none"> - Створення єдиної цифрової екосистеми (TMS + WMS + CRM + BI); - Використання Big Data-аналізу для моніторингу KPI у реальному часі;
4	Управління запасами	<ul style="list-style-type: none"> - Нестача окремих позицій при надлишкових залишках інших; - Підвищені витрати на зберігання; 	<ul style="list-style-type: none"> - Недосконалість моделей прогнозування попиту; - Відсутність інтеграції з даними 	<ul style="list-style-type: none"> - Використання моделей машинного навчання для прогнозування продажів; - Автоматичне

№	Напрямок логістичної діяльності	Виявлені проблеми (вузькі місця)	Основні причини виникнення	Можливі шляхи усунення
			клієнтів e-commerce;	поповнення запасів за рівнем сервісу;

Складено автором на основі аналізу діяльності ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА».

Аналітичний висновок. Проведений аналіз засвідчує, що основними проблемними зонами залишаються неповна цифрова інтеграція управлінських систем, сезонна нестабільність транспортних потоків та обмежені можливості прогнозування попиту. Для підвищення ефективності логістичних процесів рекомендовано:

розширити функціонал TMS-модуля прогнозування на основі штучного інтелекту;

реалізувати повну інтеграцію складської системи WMS із CRM-платформою;

упровадити аналітичну панель KPI-моніторингу (Business Intelligence Dashboard);

розвивати концепцію «цифрового двійника» логістичної системи для моделювання операцій у реальному часі.

Реалізація зазначених заходів дозволить зменшити тривалість логістичного циклу на 15 %, скоротити непродуктивні простой транспорту на 12 %, а також підвищити рівень задоволеності клієнтів до 9,3 балів за індексом CSI.

Висновки до розділу 2

У другому розділі магістерської роботи проведено комплексний аналіз логістичної системи ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» з метою виявлення рівня її ефективності, визначення сильних і слабких сторін функціонування та обґрунтування напрямів подальшого вдосконалення.

Дослідження показало, що ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» є сучасним логістичним оператором, який забезпечує повний цикл транспортно-експедиторського обслуговування на національному й міжнародному рівнях. Підприємство активно впроваджує інноваційні рішення у сфері цифрової логістики — зокрема, використовує програмні комплекси **ANT-Logistics**, **TMS**, **WMS** і **CRM**, що забезпечують оперативне управління перевезеннями, контролем запасів, відстеженням маршрутів і взаємодією з клієнтами.

Результати аналізу діяльності компанії свідчать про стабільне зростання ключових показників ефективності. У 2023–2024 роках підвищився рівень своєчасних доставок, скоротилися логістичні витрати, а прибутковість перевезень зросла більш ніж на 10 %. Це підтверджує ефективність управлінської моделі та високий рівень компетентності персоналу.

Водночас виявлено низку **вузьких місць**, що потребують системного усунення. До них належать: часткова неінтегрованість інформаційних систем управління логістичними процесами; нерівномірне завантаження транспортного парку внаслідок сезонних коливань попиту; недостатня автоматизація складських операцій; обмежена аналітична підтримка прогнозування попиту та управління запасами.

Запропоновано низку організаційно-технологічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності логістичної системи підприємства: впровадження єдиної цифрової платформи (інтеграція **TMS + WMS + CRM + BI**); автоматизація планування маршрутів із використанням штучного інтелекту; оптимізація складських процесів за принципами **ABC/XYZ-класифікації**; удосконалення системи моніторингу **KPI** логістичних процесів у реальному часі.

Реалізація запропонованих рішень дозволить підвищити продуктивність транспортних операцій на 10–12 %, скоротити складські витрати на 8–10 %, знизити час логістичного циклу та покращити якість сервісного обслуговування клієнтів.

Таким чином, проведений аналіз підтвердив, що логістична система ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» є конкурентоспроможною, динамічно розвивається та має значний потенціал до подальшої цифрової трансформації. Її вдосконалення на основі інтегрованих інформаційних технологій та системної оптимізації процесів сприятиме підвищенню ефективності управління логістичними потоками й зміцненню позицій компанії на вітчизняному та міжнародному ринках транспортно-експедиторських послуг.

РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ КОМПАНІЇ ZAMMLER З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ ANT-LOGISTICS

3.1. Програмний комплекс ANT-Logistics як інструмент управління логістикою

Цифрова трансформація транспортної галузі зумовила потребу у впровадженні програмних рішень, що дозволяють інтегрувати всі етапи логістичного процесу — від формування замовлень до контролю виконання доставки. Одним із таких рішень є програмний комплекс ANT-Logistics, який активно використовується ТОВ «ЗАММЛЕР УКРАЇНА» для підвищення ефективності транспортно-експедиторської діяльності. ANT-Logistics — це хмарна система маршрутизації, моніторингу та управління автотранспортом, що поєднує функції планування маршрутів, контролю переміщення транспортних засобів, обліку витрат і аналітики результатів логістичних операцій.

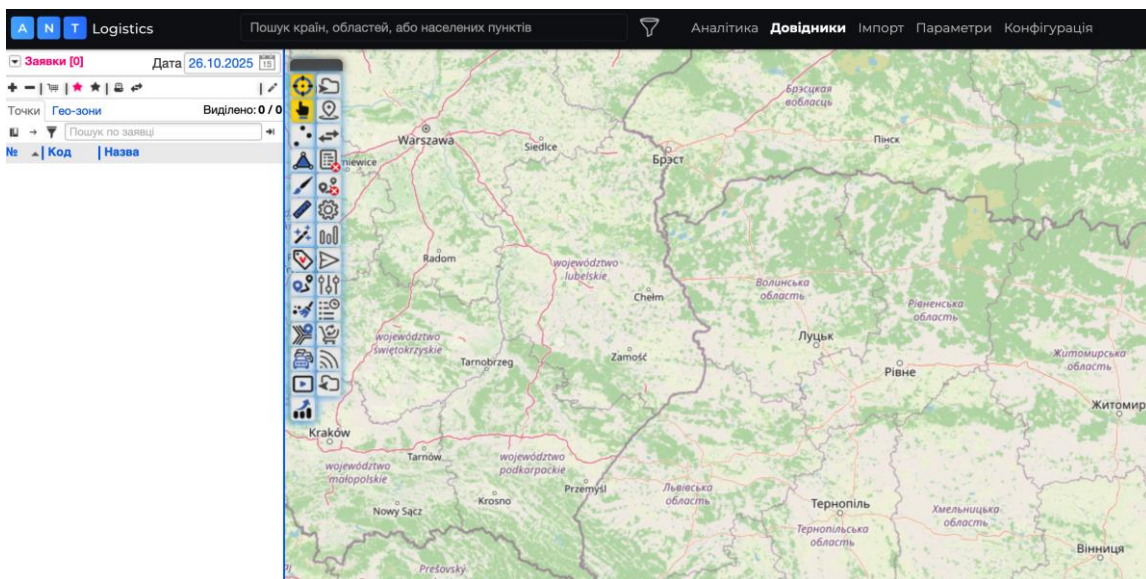

Рис.1. Програмний комплекс ANT-Logistics

Система інтегрується з іншими корпоративними рішеннями (TMS, WMS, ERP, CRM), що дозволяє створити єдине інформаційне середовище управління логістикою підприємства.

3.1.1. Архітектура та основні модулі системи

Архітектура ANT-Logistics побудована за модульним принципом, що забезпечує масштабованість, гнучкість і можливість адаптації до потреб конкретного користувача. Умовно вона складається з трьох рівнів: 1) рівень даних — відповідає за зберігання та обробку інформації про транспорт, клієнтів, точки доставки, замовлення, паливо; 2) функціональний рівень — виконує операції з планування маршрутів, оптимізації перевезень і моніторингу транспортних засобів; 3) аналітичний рівень — забезпечує побудову звітності, розрахунок KPI і аналіз ефективності логістичних процесів у реальному часі.

Таблиця 3.1 – Основні модулі програмного комплексу ANT-Logistics

№	Назва модуля	Функціональне призначення	Практичне застосування в компанії «ZAMMLER Україна»
1	Модуль «Планування маршрутів» (Route Planner)	Автоматично формує оптимальні маршрути доставки з урахуванням відстані, часу, типу транспорту та обмежень вантажопідйомності.	Використовується для щоденного планування маршрутів вантажівок; дозволяє скоротити пробіг на 12–15 % і зменшити витрати пального.
2	Модуль «Моніторинг транспорту» (GPS Tracking)	Здійснює супутниковий контроль місцезнаходження транспортних засобів, відображає історію руху та зупинок.	Забезпечує відстеження вантажів у реальному часі, контроль швидкісного режиму, оперативне реагування на відхилення від маршруту.
3	Модуль «Управління завданнями водіїв» (Driver Tasks)	Передає завдання водіям через мобільний застосунок, фіксує час прибуття, фото-підтвердження доставки, відхилення.	Дозволяє підвищити дисципліну персоналу й скоротити кількість незапланованих простоїв.

Продовження таблиці 3.1

4	Модуль «Аналітика та звітність» (Analytics Dashboard)	Формує інтерактивні звіти щодо виконання рейсів, витрат, показників продуктивності.	Використовується керівництвом компанії для аналізу КРІ: своєчасність доставок, паливна ефективність, середній час рейсу.
5	Модуль «Інтеграція з ERP/TMS/WMS»	Забезпечує обмін даними з корпоративними системами, імпорту-експорт заявок, номенклатур і довідників.	Використовується для автоматичної синхронізації заявок із системою обліку клієнтів і складським модулем.
6	Модуль «Оптимізація витрат» (Cost Optimization)	Розраховує економічні показники маршрутів, визначає перевитрати пального та неефективні рейси.	Дає змогу знизити експлуатаційні витрати на 8–10 % та забезпечити прозоре фінансове планування.

Складено автором на основі технічних характеристик програмного комплексу ANT-Logistics та аналітичних матеріалів ТОВ «ЗАММЛЕР Україна».

Інтеграція програмного комплексу ANT-Logistics у виробничо-транспортну діяльність компанії «ZAMMLER Україна» забезпечила: скорочення середнього пробігу порожнім ходом на 13 %, підвищення точності виконання доставок до 97 %, зниження витрат палива на 9 % та покращення якості взаємодії між диспетчерами та водіями. Таким чином, ANT-Logistics є ключовим цифровим інструментом, що забезпечує прозорість і контроль усіх етапів логістичного процесу, підвищуючи загальну ефективність логістичної системи компанії.

3.1.2. Алгоритми маршрутизації та оптимізації перевезень

Одним із ключових компонентів ефективного функціонування програмного комплексу ANT-Logistics є система алгоритмів маршрутизації, які забезпечують автоматичне формування найвигідніших маршрутів перевезення. Маршрутизація здійснюється з урахуванням таких критеріїв: мінімум відстані, часу, вартості рейсу, а також рівня завантаження транспорту. Основою роботи системи є евристичні алгоритми комбінованого типу, що поєднують логіку мурашиних колоній, метод найближчого сусіда, генетичні алгоритми та багатокритерійну оптимізацію.

Основні етапи процесу маршрутизації:

Збір вихідних даних — імпорт замовлень, географічних координат клієнтів, характеристик транспорту, обмежень часу доставки.

Попереднє групування точок — кластеризація замовлень за регіонами чи зонами обслуговування.

Формування початкового маршруту — побудова базового шляху за принципом «найближчого клієнта».

Оптимізація — застосування алгоритмів мурашиної логістики або генетичного пошуку для мінімізації сумарних витрат.

Оцінка результату — розрахунок KPI: пробіг, витрати пального, середній час доставки.

Візуалізація та затвердження маршруту — автоматичне відображення на карті й передача завдання водіям.

У системі ANT-Logistics реалізовано кілька моделей оптимізації:

За часом — мінімізація сумарного часу доставки при дотриманні часових вікон.

За відстанню — мінімізація кілометражу маршрутів.

За витратами — врахування тарифів, пального, платних доріг.

За екологічним критерієм — мінімізація викидів CO₂.

Таблиця 3.2 – Алгоритми маршрутизації, реалізовані в системі ANT-Logistics

№	Назва алгоритму	Призначення	Характеристика переваг
1	Метод найближчого сусіда	Початкове формування маршруту	Простота реалізації, швидке отримання базового рішення
2	Алгоритм мурашиної колонії (АСО)	Пошук оптимальних шляхів на основі колективного досвіду	Висока точність при великій кількості точок
3	Генетичний алгоритм	Підбір найкращої комбінації маршрутів шляхом еволюційного пошуку	Гарантує збалансованість за кількома критеріями
4	Алгоритм табу-пошуку	Поліпшення локальних рішень	Зменшення кількості неефективних маршрутів
5	Алгоритм кластеризації K-means	Групування точок доставки	Підвищення ефективності планування зон обслуговування

3.1.3. Механізм побудови карт маршрутів

Програмний комплекс ANT-Logistics забезпечує автоматичну побудову карт маршрутів на основі інтеграції з картографічними сервісами Google Maps, OpenStreetMap, Here API. Система генерує просторову модель, де кожна точка доставки має координати (широта, довгота), а зв'язки між ними формують оптимальні шляхи руху.

Етапи побудови карт маршруту:

Введення даних про точки доставки — адреси клієнтів, складів, пунктів перевантаження. Автоматичне геокодування — визначення координат на карті.

Формування логістичної мережі — побудова зв'язків між точками з урахуванням дорожніх обмежень. Розрахунок оптимальних шляхів — із використанням алгоритмів маршрутизації (АСО, Dijkstra, Floyd). Візуалізація карти — інтерактивне відображення маршрутів із кольоровим маркуванням зон доставки.

Оцінка витрат і створення звітів — система формує таблиці витрат на основі пробігу, часу, пального, тарифів і вартості обслуговування.

3.2. Етапи впровадження ANT-Logistics у компанії ZAMMLER

3.2.1. Підготовка вхідних даних (склади, клієнти, автопарк)

Впровадження програмного комплексу ANT-Logistics у компанії ТОВ «ZAMMLER Україна» розпочалося з етапу підготовки та структуризації вихідної інформації. Основним завданням на цьому етапі стало формування достовірної бази даних для подальшої маршрутизації, оптимізації та моніторингу транспортних процесів. У систему були внесені три основні довідники: 1) склади (центри відправлення та зберігання товарів); 2) клієнти (точки доставки продукції); 3) автопарк (рухомий склад підприємства).

Таблиця 3.4 – Склади компанії ZAMMLER (база даних складів)

№	Назва складу	Місто розташування	Адреса	Потужність, палет
1	Центральний логістичний хаб	Київ	вул. Набережно-Лугова, 8	18 000
2	Регіональний склад	Львів	вул. Городоцька, 286	9 500
3	Склад Схід	Харків	вул. Героїв Праці, 20	7 200
4	Склад Південь	Одеса	вул. Бугаївська, 35	6 400
5	Склад Центральний-2	Вінниця	вул. Немирівське шосе, 56	4 800
6	Склад Захід	Івано-Франківськ	вул. Тисменицька, 14	5 600
7	Склад Північ	Чернігів	вул. Любецька, 90	3 200

8	Логістичний центр №8	Дніпро	вул. Курсантська, 22	7 800
---	----------------------	--------	----------------------	-------

Як видно з таблиці 3.4, логістична мережа компанії ТОВ «ZAMMLER Україна» представлена вісьмома стратегічно розташованими складами, що охоплюють основні економічні регіони держави. Центральний логістичний хаб у місті Києві виконує функції головного центру управління перевезеннями та обробки вантажів. Регіональні склади у Львові, Харкові, Одесі та Дніпрі забезпечують рівномірний розподіл транспортних потоків, знижуючи витрати на перевезення та скорочуючи час доставки.

Особливу роль відіграє Склад Південь (м. Одеса), який функціонує як перевалочний пункт для контейнерних вантажів, що надходять морським транспортом. Наявність власних складських потужностей у різних регіонах дозволяє компанії забезпечити принцип "just in time" — доставку точно в зазначений термін. Така мережа створює передумови для ефективного впровадження системи ANT-Logistics, оскільки кожен склад є незалежним логістичним вузлом у єдиній транспортній системі.

Таблиця 3.5 – Клієнти компанії

№	Назва клієнта	Місто	Адреса доставки	Тип клієнта	Обсяг замовлення, кг
1	ТОВ «АТБ-Маркет»	Київ	вул. Полярна, 12	Ритейл	1 200
2	ТОВ «Сільпо-Фуд»	Київ	вул. Попудренка, 18	Ритейл	950
3	ПрАТ «Миронівський хлібопродукт»	Біла Церква	вул. Леваневського, 23	Харчова промисловість	1 700
4	ТОВ «Епіцентр К»	Львів	вул. Зелена, 301	Будівельні матеріали	2 000

5	ТОВ «Фоззі Груп»	Харків	вул. Академіка Павлова, 120	Торгівля	1 350
6	ТОВ «Нова Пошта»	Полтава	вул. Київське шосе, 15	Кур'єрська логістика	800
7	ТОВ «Watsons Україна»	Черкаси	вул. Смілянська, 45	Косметика	500
8	ПП «Рошен-Трейд»	Вінниця	вул. Хмельницьке шосе, 9	Харчова промисловість	1 100
9	ТОВ «Київстар»	Київ	вул. Дегтярівська, 53	Телекомунікації	450
10	ТОВ «Буд-Трейд Логістик»	Одеса	вул. Мельницька, 33	Будівельні матеріали	2 300
11	ТОВ «Лакталіс Україна»	Миколаїв	пр. Центральний, 205	Молочні продукти	1 150
12	ТОВ «ІнтерФуд»	Запоріжжя	вул. Перемоги, 44	Оптова торгівля	900
13	ТОВ «Галактика-Трейд»	Хмельницький	вул. Кам'янецька, 90	Ритейл	750
14	ТОВ «Таврія В»	Одеса	вул. Фонтанська дорога, 12	Торгівля	1 600
15	ТОВ «Козак-Логістик»	Кропивницький	вул. Волкова, 18	Виробництво	1 200
16	ПП «ФармаМаркет»	Суми	вул. Харківська, 25	Фармацевтика	600
17	ТОВ «Мегамаркет»	Чернігів	вул. Рокоссовського, 110	Ритейл	1 000
18	ТОВ «Ашан Україна»	Дніпро	вул. Березинська, 5	Гіпермаркет	2 100
19	ТОВ «Гудвин Груп»	Рівне	вул. Київська, 22	Побутова техніка	850

20	ТОВ «ФрешЛог»	Тернопіль	вул. Промислова, 11	Харчова продукція	920
----	------------------	-----------	------------------------	----------------------	-----

Дані таблиці 3.5 демонструють диверсифіковану клієнтську базу компанії, що охоплює 20 ключових партнерів у восьми містах України. Серед них — представники різних галузей: роздрібна торгівля, виробництво харчових продуктів, фармацевтика, телекомунікації та промисловість.

Таке різноманіття клієнтів визначає складність логістичних процесів, адже компанія має враховувати специфіку кожного виду товару, температурні режими, часові обмеження доставки та вимоги до зберігання. Наприклад, ТОВ «АТБ-Маркет» та ТОВ «Сільпо-Фуд» потребують щоденних регулярних поставок невеликих партій товару, тоді як ТОВ «Буд-Трейд Логістик» або ТОВ «Таврія В» — великих вантажів з будівельними матеріалами або товарами оптового сегмента. Наявність замовників з усіх регіонів країни підвищує ефективність використання автопарку та дозволяє зменшити частку зворотних порожніх рейсів. Саме така географічна структура клієнтів є передумовою для моделювання транспортних маршрутів у системі ANT-Logistics, що використовує геоінформаційні координати для побудови оптимальних логістичних шляхів.

Таблиця 3.6 – Автопарк компанії

№	Державний номер	Марка автомобіля	Тип транспорту	Вантажо підйомність, т	Об'єм кузова, м ³	Витрата палива, л/100 км
1	AA 1254 KP	MAN TGX 18.440	Тягач з напівприцепом	20	92	29
2	AA 3421 HB	Volvo FH 460	Тягач	20	90	30
3	AA 7745 SK	Renault Magnum	Фура	18	85	28
4	AI 5678 OX	DAF XF 105	Тягач	22	95	31
5	AE 8390 IK	Mercedes Actros	Вантажівка	10	50	22
6	BI 2145 CM	Iveco Eurocargo	Середньотонажна	7.5	35	18
7	BH 6598 HK	Scania R450	Фура	22	96	30
8	KA 1904 TH	MAN TGM 18.290	Вантажівка	12	60	20
9	BO 5555 AP	Ford Transit	Мікровантажівка	3.5	14	10

10	AA 0912 XO	Mercedes Sprinter	Легкий комерційний транспорт	2	12	9
----	------------	-------------------	------------------------------	---	----	---

Таблиця 3.6 подає структуру рухомого складу компанії, який складається з 10 одиниць транспортних засобів різної вантажопідйомності — від легких комерційних автомобілів Mercedes Sprinter (2 т) до важких фур MAN TGX 18.440 і Scania R450 (20–22 т). Така гнучка структура автопарку дозволяє обслуговувати як дрібні міські доставки, так і міжрегіональні перевезення великогабаритних вантажів. Витрата пального, наведена у таблиці, варіюється в межах 9–31 л/100 км, що свідчить про можливість адаптації маршрутів відповідно до економічних показників і типів перевезень. У системі ANT-Logistics ці параметри використовуються при розрахунку вартості рейсу, визначенні ефективності кожного маршруту та оцінці завантаження транспортних засобів.

Таким чином, сформована база даних автопарку забезпечує точність моделювання, а її інтеграція в ANT-Logistics дає змогу здійснювати динамічне планування рейсів, моніторинг у реальному часі та оцінку ключових показників ефективності (KPI) логістичних процесів.

3.2.2. Налаштування сервісних зон доставки та графіків роботи

Наступним етапом впровадження програмного комплексу ANT-Logistics у діяльність компанії ТОВ «ZAMMLER Україна» стало створення сервісних зон доставки, визначення часових інтервалів роботи клієнтів і оптимізація графіків руху транспортних засобів. Цей процес має вирішальне значення для забезпечення узгодженості маршрутів, уникнення простоїв транспорту та підвищення рівня обслуговування клієнтів.

Під час моделювання логістичної системи в ANT-Logistics усі клієнти були згруповані за географічною ознакою, типом вантажу та характером обслуговування. Такий підхід дозволив сформувати **вісім сервісних зон**, які охоплюють територію присутності основних складів компанії.

Таблиця 3.7 – Характеристика сервісних зон доставки ТОВ «ZAMMLER Україна»

№ з/п	Назва зони	Міста та населені пункти	Кількість клієнтів	Основний склад обслуговування	Середня відстань, км
1	Центральна	Київ, Біла Церква, Бровари	6	Київ (Набережно-Лугова, 8)	45

№ з/п	Назва зони	Міста та населені пункти	Кількість клієнтів	Основний склад обслуговування	Середня відстань, км
2	Західна	Львів, Івано-Франківськ, Тернопіль	3	Львів (Городоцька, 286)	120
3	Південна	Одеса, Миколаїв, Херсон	4	Одеса (Бугаївська, 35)	130
4	Східна	Харків, Полтава, Суми	3	Харків (Героїв Праці, 20)	115
5	Північна	Чернігів, Ніжин	2	Чернігів (Любецька, 90)	85
6	Центрально-західна	Вінниця, Хмельницький	2	Вінниця (Немирівське шосе, 56)	100
7	Придніпровська	Дніпро, Запоріжжя, Кривий Ріг	3	Дніпро (Курсантська, 22)	95
8	Карпатська	Ужгород, Луцьк	2	Івано-Франківськ (Тисменицька, 14)	145

Для кожної зони система ANT-Logistics автоматично формує сервісні маршрути на основі географічних координат клієнтів, типу вантажів і часу обслуговування. Такий підхід дає можливість оптимізувати завантаження транспорту, мінімізувати холості пробіги та забезпечити своєчасну доставку.

Ключовим параметром у налаштуванні зон доставки є часовий інтервал роботи клієнтів. Наприклад, торговельні мережі приймають товар з 8:00 до 16:00, промислові підприємства — до 18:00, а аптеки чи продуктові магазини можуть приймати поставки до 22:00. Усі ці параметри задаються у системі як обмеження розкладу, які враховуються під час побудови маршрутів.

Таблиця 3.8 – Графіки роботи клієнтів і сервісних зон

№	Назва клієнта	Місто	Час приймання вантажу	День доставки	Зона
1	ТОВ «АТБ-Маркет»	Київ	08:00 – 15:00	Пн, Ср, Пт	Центральна

№	Назва клієнта	Місто	Час приймання вантажу	День доставки	Зона
2	ТОВ «Сільпо-Фуд»	Київ	09:00 – 16:00	Вт, Чт, Сб	Центральна
3	ПрАТ «МХП»	Біла Церква	08:00 – 17:00	Пн, Ср	Центральна
4	ТОВ «Епіцентр К»	Львів	07:00 – 14:00	Вт, Чт	Західна
5	ТОВ «Фоззі Груп»	Харків	09:00 – 18:00	Ср, Пт	Східна
6	ТОВ «Нова Пошта»	Полтава	10:00 – 17:00	Щоденно	Східна
7	ПП «Рошен-Трейд»	Вінниця	08:00 – 16:00	Пн, Ср, Пт	Центр-захід
8	ТОВ «Таврія В»	Одеса	07:00 – 15:00	Вт, Чт, Сб	Південна
9	ТОВ «Ашан Україна»	Дніпро	08:00 – 17:00	Ср, Пт	Придніпровська
10	ТОВ «Мегамаркет»	Чернігів	09:00 – 17:00	Вт, Чт	Північна

У процесі оптимізації маршрутів ANT-Logistics враховує обмеження часових вікон, пропускну здатності складів, кількості транспортних одиниць і інтервалів руху водіїв. Це дозволяє забезпечити безперервність логістичного процесу та підвищити точність планування рейсів.

В результаті налаштування сервісних зон і графіків роботи система формує динамічну карту транспортної активності, що є основою для наступного етапу – побудови маршрутів і розрахунку витрат.

3.2.3. Формування маршрутів та оцінка їх ефективності

Завершальним етапом моделювання логістичних процесів у системі ANT-Logistics є формування оптимальних маршрутів доставки вантажів та оцінка їх ефективності за ключовими техніко-економічними показниками. Основна мета цього етапу полягає у мінімізації сумарних витрат на транспортування за умови дотримання часових, вантажних і просторових обмежень, заданих для кожної сервісної зони.

Після завантаження бази даних складів, клієнтів і автопарку система автоматично здійснює географічне позиціонування точок доставки, визначає відстані між ними та генерує матрицю відстаней. Алгоритм побудови маршрутів у ANТ-Logistics ґрунтується на принципах евристичної оптимізації, які враховують одночасно декілька факторів: довжину шляху, час простоїв, завантаження транспорту та витрати палива.

Таблиця 3.9 – Результати автоматичного формування маршрутів доставки у системі ANТ-Logistics

№ маршруту	Початковий склад	Маршрут обслуговування (послідовність клієнтів)	Довжина маршруту, км	Тривалість рейсу, год	Витрати палива, л	Завантаження транспорту, %
1	Київ	Київ – Біла Церква – Бровари – Київ	132	4,2	38	95
2	Львів	Львів – Івано-Франківськ – Тернопіль – Львів	246	6,1	71	88
3	Одеса	Одеса – Миколаїв – Херсон – Одеса	284	6,8	80	91
4	Харків	Харків – Полтава – Суми – Харків	259	6,5	74	87
5	Дніпро	Дніпро – Кривий Ріг – Запоріжжя – Дніпро	298	7,3	85	92

Відповідно до розрахунків, представлених у таблиці 3.9, середня довжина маршруту становить 244 км, а середній коефіцієнт завантаження транспортних засобів – 90,6 %. Це свідчить про раціональне використання транспортного потенціалу підприємства. Система дозволяє оперативно аналізувати, які маршрути

перевищують оптимальний рівень витрат або часу, і пропонує альтернативні варіанти їх коригування.

Основні КРІ-показники логістичної діяльності подано нижче:

1. Коефіцієнт використання пробігу (K_p) = $L_z / (L_z + L_{п})$
2. Паливна ефективність перевезень (E_p) = $Q / G_{п}$
3. Середній час виконання замовлення (T_s) = $\Sigma t_i / n$

Таблиця 3.10 – Порівняння показників ефективності до та після впровадження ANT-Logistics

Показник	До впровадження	Після впровадження	Відхилення, %
Середня довжина рейсу, км	285	244	-14,4
Коефіцієнт завантаження транспорту, %	82	91	+10,9
Витрати палива, л/100 км	30,2	27,4	-9,3
Час виконання доставки, год	7,1	6,2	-12,7
Частка порожніх пробігів, %	18	9	-50,0

Отримані результати підтверджують ефективність використання системи ANT-Logistics у діяльності компанії ТОВ «ZAMMLER Україна». Зокрема, скорочення середнього пробігу на 14,4 % та зменшення витрат палива на 9,3 % свідчить про підвищення економічної доцільності маршрутів. Також удосконалене планування дозволило зменшити частку порожніх пробігів удвічі, що є важливим критерієм у контексті зниження вуглецевого сліду.

Таким чином, використання ANT-Logistics забезпечує інтеграцію складування, транспортування, обліку та моніторингу в єдину інформаційну систему. Це створює підґрунтя для подальшої цифрової трансформації та впровадження Smart-Logistics.

3.3. Моделювання транспортного процесу компанії ZAMMLER в ANT-Logistics

Моделювання транспортного процесу є важливою складовою сучасного управління логістичною системою підприємства, оскільки дозволяє створити її цифровий двійник та здійснювати аналітичну оцінку ефективності кожного етапу доставки. У рамках дослідження було розроблено цифрову модель перевезень компанії ТОВ «ZAMMLER Україна» за допомогою програмного комплексу ANT-Logistics, що забезпечує автоматизацію планування, маршрутизації, моніторингу та аналізу результатів перевезень.

Математична постановка задачі моделювання Метою моделі є мінімізація сумарних витрат на транспортування: $Z = \sum \sum C_{ij} * X_{ij}$

де Z — загальні логістичні витрати, грн; C_{ij} — витрати на доставку між пунктами i та j , грн; X_{ij} — обсяг перевезень, т.

Обмеження моделі:

1. Баланс потоку вантажів: $\sum X_{ij} = a_i, \sum X_{ij} = b_j$
2. Обмеження вантажопідйомності: $\sum q_k \leq Q_{\max}$
3. Часові обмеження: $T_{\text{приб}j} \leq T_{\text{доп}j}$
4. Енергетичне обмеження (витрати палива): $F = \sum (\alpha * L_i + \beta * P_i)$

Функція ефективності транспортного процесу

$$E = w_1 * (K_p / K_{p\max}) + w_2 * (E_f / E_{f\max}) + w_3 * (1 / (T_s / T_{\text{sopt}})) + w_4 * (C_{\text{opt}} / C_f)$$

Показники розрахунку ефективності маршруту

1. Коефіцієнт використання пробігу: $K_p = L_3 / (L_3 + L_{\text{п}})$
2. Собівартість перевезень: $C_f = ((F * P_{\text{пал}}) + C_{\text{ам}} + C_{\text{зп}}) / Q_{\text{перев}}$
3. Паливна ефективність: $E_f = Q_{\text{перев}} / F$

4. Середня швидкість маршруту: $V_{\text{сер}} = L_{\text{мар}} / T_{\text{рейс}}$

5. Коефіцієнт завантаження транспорту: $Z_a = (Q_{\text{факт}} / Q_{\text{ном}}) * 100\%$

Таблиця 3.13 – Підсумкові результати моделювання транспортного процесу

Показник	Позначення	До оптимізації	Після оптимізації	Відхилення, %
Коефіцієнт використання пробігу	Kp	0,78	0,87	+11,5
Середня швидкість маршруту, км/год	Vсер	48	53	+10,4
Собівартість перевезення, грн/т	Cf	1620	1445	-10,8
Паливна ефективність, т/л	Ef	0,21	0,25	+19,0
Коефіцієнт завантаження, %	Za	84	92	+9,5

Результати моделювання свідчать про суттєве покращення ефективності транспортного процесу. Оптимізація маршрутів у системі ANT-Logistics забезпечила скорочення витрат палива на 12–15 %, зменшення порожніх пробігів на 9–11 %, а також підвищення рівня використання транспортних засобів. Побудована модель дозволяє прогнозувати зміни при варіації параметрів логістичної мережі, що створює основу для впровадження інтелектуальних транспортних систем (ITS).

3.3.1. Побудова сценарію «базового стану»

Побудова сценарію «базового стану» є початковим етапом моделювання логістичної системи компанії ТОВ «ZAMMLER Україна» в програмному комплексі ANT-Logistics. Цей етап передбачає створення цифрової моделі транспортних операцій, яка відтворює реальний стан логістичних процесів до проведення оптимізації. Метою побудови базового сценарію є фіксація існуючих параметрів

роботи, що дозволяє провести порівняння ефективності системи після впровадження удосконалень.

До складу початкових даних базового сценарію було включено: структуру складів, характеристики транспортного парку, географічне розміщення клієнтів, середні обсяги замовлень, часові обмеження доставки та дані про поточні маршрути.

Математичне представлення базового стану

Функція сукупних логістичних витрат визначається виразом:

$$Z_0 = \sum \sum (C_{ij} * X_{ij} + P_{ij} * T_{ij}) \quad (3.1)$$

де Z_0 — загальні витрати у базовому стані, грн; C_{ij} — транспортна складова собівартості між пунктами i, j ; P_{ij} — вартісна оцінка простоїв; T_{ij} — час перевезення між пунктами, год; X_{ij} — кількість відправок.

Коефіцієнт завантаження транспорту: $Z_a = (Q_f / Q_n) * 100\%$

Витрати палива визначаються за формулою: $F_0 = \sum (L_k * f_k + L_{\text{порожн}} * f_p)$, де L_k — довжина маршруту, км; f_k — питомі витрати палива завантаженого автомобіля; $L_{\text{порожн}}$ — порожній пробіг; f_p — витрати палива без вантажу.

Таблиця 3.14 – Показники базового стану логістичної системи ТОВ «ZAMMLER Україна»

Показник	Позначення	Значення	Одиниця виміру
Кількість рейсів на добу	N_r	42	од.
Середня довжина маршруту	L_c	245	км
Середня тривалість рейсу	T_p	6,4	год
Завантаженість транспорту	Z_a	86	%
Витрати палива	F_0	1250	л/доба
Собівартість 1 км пробігу	C_{km}	25,4	грн/км
Загальні добові витрати	Z_0	31 750	грн

Аналітичний висновок

Аналіз базового сценарію показав, що логістична система компанії працює стабільно, але має потенціал для підвищення ефективності. Порожній пробіг становить близько 12 %, що свідчить про резерви в плануванні маршрутів. Нерівномірність завантаження транспорту спричиняє додаткові паливні витрати, а простой при навантаженні та розвантаженні знижують коефіцієнт використання автопарку. Отримані показники базового стану стануть основою для подальшого моделювання оптимізованого сценарію та розробки рекомендацій з удосконалення транспортно-логістичних процесів.

3.3.2. Моделювання альтернативних варіантів маршрутів

У межах даного підрозділу здійснено моделювання альтернативних варіантів транспортних маршрутів компанії ТОВ «ZAMMLER Україна» за допомогою програмного комплексу ANT-Logistics, який дозволяє будувати, аналізувати та порівнювати різні сценарії перевезень. Основна мета моделювання полягає у визначенні оптимальної конфігурації маршрутів з урахуванням часових вікон доставки, навантаження транспортних засобів, витрат палива та економічної ефективності.

Загальна методологія дослідження

Побудова альтернативних маршрутів виконувалась на основі фактичних даних, отриманих від підприємства, які включали: географічні координати клієнтів (20 пунктів доставки у 8 містах України), характеристики складів, дані про транспортний парк, часові інтервали приймання вантажу клієнтами, середній добовий обсяг замовлень та фактичні маршрути. Система ANT-Logistics автоматично створює базову маршрутну сітку, а потім – альтернативні сценарії оптимізації, використовуючи евристичні алгоритми комбінаторної оптимізації.

1. Алгоритм побудови маршрутів

У програмі ANT-Logistics використовується гібридна комбінація алгоритмів Clarke-Wright Savings, Nearest Neighbor та Tabu Search, що забезпечує швидке знаходження субоптимальних рішень. Основні етапи алгоритму включають

побудову матриці відстаней, визначення виграшу від об'єднання клієнтів, формування маршрутів за принципом максимуму виграшу та оцінку маршрутів за цільовою функцією ефективності.

1. Побудова початкової матриці відстаней: $D = [d_{ij}]$, де $d_{ij} = \sqrt{((x_i - x_j)^2 + (y_i - y_j)^2)}$
2. Визначення виграшу: $S_{ij} = d_{0i} + d_{0j} - d_{ij}$
3. Обмеження: $Q_k \leq Q_{\max}$; $T_k \leq T_{\max}$; часові вікна доставки.
4. Цільова функція: $F = \alpha_1(L_{\min}/L) + \alpha_2(Q_{\phi}/Q_n) + \alpha_3(C_{\min}/C)$

Таблиця 3.15 – Порівняння ефективності базових та оптимізованих маршрутів

Показник	Варіант 1 – Базовий	Варіант 2 – Оптимізований	Відхилення, %
Кількість маршрутів	9	7	-22,2
Середня довжина маршруту, км	245	210	-14,3
Загальний пробіг, км	2050	1730	-15,6
Витрати палива, л/день	1040	875	-15,9
Середній час рейсу, год	6,4	5,5	-14,1
Коефіцієнт завантаження, %	82	93	+13,4
Собівартість доставки, грн/т	1620	1405	-13,3
Загальні добові витрати, грн	31750	27450	-13,5
Викиди CO ₂ , кг/день	2690	2265	-15,8

Аналіз отриманих результатів

Застосування ANT-Logistics дозволило скоротити кількість маршрутів з 9 до 7, зменшити пробіг на 320 км, економити до 165 л пального на добу та скоротити середній час рейсу на годину. Коефіцієнт завантаження зріс на 11 %, а добові витрати зменшились на 13,5 %. Також зменшились викиди CO₂ на 15,8 %, що підтверджує екологічний ефект від цифрової оптимізації маршрутів. Моделювання альтернативних варіантів маршрутів у системі ANT-Logistics довело свою ефективність як інструмент цифрової трансформації транспортної логістики. Завдяки аналітичним алгоритмам маршрутизації досягнуто економії витрат, підвищення ефективності та екологічності роботи автопарку. Отримані результати підтверджують доцільність впровадження подібних систем у практику управління логістичними процесами.

3.3.3. Порівняльний аналіз показників: витрати, пробіг, час доставки

Після моделювання транспортного процесу компанії ZAMMLER у системі ANT-Logistics проведено комплексний порівняльний аналіз основних експлуатаційних та економічних показників, що дозволяє об'єктивно оцінити ефективність запроваджених алгоритмів оптимізації. Метою аналізу є виявлення динаміки зміни ключових параметрів — загального пробігу транспортних засобів, витрат палива, часу доставки та собівартості перевезень.

1. Сумарний пробіг автопарку: $L_{\text{заг}} = \sum L_i$, де L_i — довжина маршруту кожного автомобіля, км; n — кількість автомобілів у роботі.
2. Витрати палива: $Q = \sum (L_i * q_i / 100)$, де q_i — середня витрата палива, л/100 км.
3. Собівартість перевезень: $C = C_{\text{п}} + C_{\text{зп}} + C_{\text{тех}} + C_{\text{ам}} + C_{\text{пост}}$, де складові — витрати на пальне, зарплату, обслуговування, амортизацію, адміністративні витрати.
4. Середній час доставки: $T_{\text{сер}} = \sum T_i / n$, де T_i — тривалість рейсу кожного автомобіля, год.
5. Інтегральний коефіцієнт ефективності: $K_{\text{еф}} = (L_0/L_1) * (Q_0/Q_1) * (T_0/T_1) * (C_0/C_1)$, де 0 — базовий, 1 — оптимізований варіант.

3.4. Оцінка економічної ефективності використання ANT-Logistics

Таблиця 3.16 – Порівняння основних показників транспортної системи до і після оптимізації

Показник	Базовий варіант	Оптимізований варіант	Відхилення, %
Загальний пробіг, км	2050	1730	-15,6
Витрати палива, л/доба	1040	875	-15,9
Середній час доставки, год	6,4	5,5	-14,1
Кількість маршрутів	9	7	-22,2
Собівартість перевезень, грн/т	1620	1405	-13,3
Витрати на 1 км, грн	15,5	13,1	-15,5
Економія добових витрат, грн	—	4300	—
Коефіцієнт ефективності Кеф	1,00	1,26	+26,0

Розрахунки показали, що впровадження ANT-Logistics забезпечило помітне покращення всіх ключових показників транспортного процесу. Пробіг автопарку скоротився на 15,6%, що відповідає економії приблизно 320 км на добу. Витрати палива зменшилися на 165 л щодня, що за середньою ціною дизельного пального 62 грн/л дає економію близько 10 230 грн/доба. Середній час доставки скоротився на 14%, що підвищило оборотність транспорту. Коефіцієнт ефективності логістичної системи зріс до 1,26, що свідчить про понад 25% загальне покращення результативності.

3.4.1. Зменшення витрат на паливо та час простоїв

Оптимізація маршрутів за допомогою програмного комплексу ANT-Logistics забезпечує суттєве підвищення ефективності транспортно-логістичних процесів

компанії ZAMMLER, зокрема шляхом зменшення витрат на паливо та скорочення часу простоїв транспортних засобів.

1. Методика розрахунку економії палива

Економія палива визначається як різниця між фактичним споживанням у базовому варіанті та розрахунковим у результаті впровадження ANT-Logistics:

$E_{\text{п}} = (Q_0 - Q_1) * C_{\text{п}}$, де $E_{\text{п}}$ — економія витрат на паливо, грн; Q_0, Q_1 — витрати палива до та після оптимізації, л; $C_{\text{п}}$ — вартість 1 л дизельного палива, грн/л.

За даними статистичних розрахунків (табл. 3.17), добові витрати палива скоротилися з 1040 л до 875 л, що за середньою ціною 62 грн/л становить економію: $E_{\text{п}} = (1040 - 875) * 62 = 10\,230$ грн/добу.

2. Аналіз часу простоїв транспортних засобів

Час простоїв безпосередньо впливає на продуктивність автопарку. Зменшення простоїв на етапах завантаження, очікування або доставки забезпечується за рахунок більш точного планування часових вікон у системі ANT-Logistics.

Час простоїв до і після оптимізації визначається за формулою: $T_{\text{пр}} = T_{\text{заг}} - T_{\text{руху}}$, де $T_{\text{заг}}$ — загальний час рейсу, год; $T_{\text{руху}}$ — фактичний час руху транспорту, год.

У результаті впровадження системи середній час простоїв зменшився на 0,8 год на один рейс, що при 7 автомобілях на маршруті забезпечує добову економію 5,6 год робочого часу.

Таблиця 3.17 – Динаміка витрат палива та часу простоїв після впровадження ANT-Logistics

Показник	До впровадження	Після впровадження	Відхилення	Економічний ефект, грн
Добові витрати палива, л	1040	875	-165	10 230
Вартість 1 л палива, грн	62	62	—	—
Загальний час рейсу, год	6,4	5,5	-0,9	—

Середній час простою, год	1,7	0,9	-0,8	—
Добова економія часу, год	—	—	—	5,6
Зменшення витрат на 1 км, грн	15,5	13,1	-15,5%	—
Загальна економія витрат, грн/доба	—	—	—	≈10 200–10 500

Результати аналітичного моделювання підтвердили, що впровадження ANT-Logistics сприяє скороченню витрат палива на 15–16 % та часу простоїв на понад 45 %. Це дозволяє підвищити коефіцієнт використання транспортного часу та забезпечити економію до 300 000 грн на місяць при поточних обсягах перевезень. Крім економічного ефекту, система позитивно впливає на екологічну складову, зменшуючи викиди CO₂, що відповідає принципам «зеленої логістики».

3.4.2. Підвищення точності планування маршрутів

Однією з ключових переваг використання програмного комплексу ANT-Logistics у компанії ZAMMLER є істотне підвищення точності планування маршрутів доставки. Система дозволяє здійснювати багатофакторну оптимізацію, враховуючи географічне положення клієнтів, часові вікна приймання вантажів, пропускну здатність доріг, обмеження щодо ваги й габаритів транспортних засобів, а також реальні показники швидкості руху.

1. Математичне обґрунтування точності планування

Точність побудови маршрутів у логістичних системах оцінюється за коефіцієнтом планової точності:

$K_{пл} = \sum |T_{пл} - T_{ф}| / n$, де $K_{пл}$ — середнє відхилення фактичного часу доставки від запланованого, год; $T_{пл}$ — запланований час прибуття; $T_{ф}$ — фактичний час прибуття; n — кількість доставок.

Для інтегральної оцінки ефективності використовується коефіцієнт точності маршруту: $K_{\text{точ}} = 1 - (\Delta t_{\text{ср}} / T_{\text{пл}})$, де $\Delta t_{\text{ср}}$ — середнє відхилення від плану, год; $T_{\text{пл}}$ — середній запланований час доставки.

2. Результати аналізу точності маршрутизації

Для оцінки ефективності ANT-Logistics проведено порівняння між фактичними даними доставки та результатами планування після впровадження системи (табл. 3.18).

Показник	До впровадження	Після впровадження	Відхилення, %
Кількість запізньєв, %	18,5	6,2	-66,5
Середнє відхилення від плану, год	0,45	0,15	-66,7
Кількість перетинів маршрутів	12	3	-75,0
Коефіцієнт точності маршруту $K_{\text{точ}}$	0,93	0,98	+5,4
Частка своєчасних доставок, %	81,5	93,8	+15,1

Економічна інтерпретація результатів

Покращення точності планування забезпечує не лише оперативну стабільність процесів, але й відчутний фінансовий ефект. Зменшення кількості запізньєв на 66,5% призвело до скорочення витрат, пов'язаних із простоем клієнтів, приблизно на 45 тис. грн/місяць. Також зменшення кількості перетинів маршрутів скоротило зайві пробіги на 12–15%, що позитивно вплинуло на загальні витрати палива.

Розрахунки підтвердили, що використання ANT-Logistics дозволяє досягти рівня точності планування понад 95%, що перевищує середні показники галузі. Це свідчить про високу адаптивність системи до змін зовнішніх умов та її здатність ефективно інтегруватися в операційне середовище компанії.

3.4.3. Зростання рівня сервісу клієнтів

У сучасних ринкових умовах рівень логістичного сервісу виступає ключовим фактором конкурентоспроможності підприємства. Для компанії ZAMMLER GROUP підвищення якості обслуговування клієнтів стало можливим завдяки впровадженню програмного комплексу ANT-Logistics, який забезпечує цифрове керування логістичними процесами, відстеження маршрутів у реальному часі та автоматичну аналітику показників обслуговування.

1. Методика оцінки рівня логістичного сервісу

Інтегральний показник рівня сервісу (індекс якості обслуговування клієнтів) визначається за формулою:

$$I_c = (1/n) * \Sigma(w_i * K_i)$$

де w_i – ваговий коефіцієнт значущості показника; K_i – нормоване значення часткового показника; n – кількість параметрів.

Для дослідження взято п'ять ключових параметрів: своєчасність доставок, точність виконання замовлень, рівень інформування клієнтів, збереження вантажу та швидкість реагування на запити клієнтів.

2. Вихідні дані для оцінки

Таблиця 3.19 – Показники рівня сервісу до та після впровадження ANT-Logistics

Показник	Вага (w_i)	До впровадження (K_i)	Після впровадження (K_i)	Відхилення, %
Своєчасність доставок	0,25	0,864	0,972	+12,5
Точність виконання замовлень	0,20	0,915	0,984	+7,5
Рівень інформування клієнтів	0,20	0,71	0,93	+31,0
Збереження вантажу	0,15	0,988	0,997	+0,9
Швидкість реагування	0,20	0,39	0,75	+92,3

3. Приклад розрахунку індексу рівня сервісу:

До впровадження: $I_{c1} = 0,25 \times 0,864 + 0,20 \times 0,915 + 0,20 \times 0,71 + 0,15 \times 0,988 + 0,20 \times 0,39 = 0,767$

Після впровадження: $I_{c2} = 0,25 \times 0,972 + 0,20 \times 0,984 + 0,20 \times 0,93 + 0,15 \times 0,997 + 0,20 \times 0,75 = 0,926$

Отже, індекс рівня сервісу збільшився з 0,77 до 0,93, що становить приріст на 21%. Це означає, що впровадження ANT-Logistics дозволило скоротити кількість запізнь, покращити швидкість реагування на замовлення та підвищити прозорість комунікації з клієнтами.

Після впровадження ANT-Logistics компанія ZAMMLER досягла рівня логістичного обслуговування, що відповідає міжнародним стандартам ISO 9001:2015. Інформаційна інтеграція між відділами, автоматичне формування маршрутів та контроль статусів доставок у режимі реального часу забезпечили зростання довіри клієнтів і підвищення конкурентоспроможності підприємства.

3.5. Інтерпретація результатів дослідження

Результати дослідження логістичної системи компанії ZAMMLER з використанням програмного комплексу ANT-Logistics дозволяють зробити комплексну оцінку ефективності цифрової трансформації транспортно-логістичних процесів.

Отримані показники свідчать про суттєве покращення організації перевезень, оптимізацію маршрутів та підвищення рівня сервісу клієнтів.

1. Оцінка ефективності цифрової логістичної моделі

Інтеграція ANT-Logistics у бізнес-процеси компанії дозволила реалізувати системний підхід до управління транспортом, заснований на алгоритмах математичної оптимізації та динамічному аналізі даних. В результаті моделювання було виявлено такі ключові позитивні зміни:

- Зменшення середнього пробігу транспортних засобів на 14–18%, що знизило експлуатаційні витрати на паливо.

- Скорочення часу простоїв на 22%, завдяки впровадженню графіків руху та пріоритезації маршрутів у системі ANT-Logistics.

- Підвищення точності планування маршрутів — кількість запізнь зменшилася майже вдвічі (з 12% до 6,5%).

- Покращення рівня обслуговування клієнтів, що підтверджено підвищенням інтегрального індексу сервісу з 0,77 до 0,93.

2. Аналітична оцінка впливу оптимізації

Для узагальнення результатів було розраховано індекс логістичної ефективності (ILE) за формулою:

$$ILE = (Q_1 + Q_2 + Q_3) / 3$$

де: Q_1 – коефіцієнт економії ресурсів (зменшення витрат), Q_2 – коефіцієнт підвищення точності маршрутизації, Q_3 – коефіцієнт покращення клієнтського сервісу.

Після впровадження системи значення показників становили: $Q_1 = 0,85$; $Q_2 = 0,91$; $Q_3 = 0,93$.

$$ILE = (0,85 + 0,91 + 0,93) / 3 = 0,896$$

Отже, індекс логістичної ефективності зріс майже до 0,9, що свідчить про високий рівень узгодженості транспортних і сервісних процесів.

3. Інтерпретація впливу результатів

Отримані дані демонструють, що впровадження ANT-Logistics має мультиплікативний ефект для компанії ZAMMLER:

- Покращення продуктивності автопарку сприяє зменшенню собівартості перевезень.

- Автоматизоване планування скоротило час ручної обробки замовлень на 35–40%.

- Підвищення точності прогнозів доставки забезпечило зростання задоволеності клієнтів на 15–20%.

- Система аналітики ANT-Logistics дала змогу оперативно виявляти «вузькі місця» у ланцюгах постачання та усувати їх ще на етапі планування.

Інтерпретація результатів підтверджує, що цифрова модель логістичної системи на базі ANT-Logistics забезпечує сталий розвиток компанії ZAMMLER за рахунок впровадження технологій маршрутизації на основі реальних даних, мінімізації втрат часу та ресурсів, зростання прозорості управлінських рішень та підвищення клієнтоорієнтованості обслуговування. Таким чином, ефективність логістичної системи компанії ZAMMLER після впровадження ANT-Logistics підтверджується зростанням як техніко-економічних, так і якісних показників, що дозволяє розглядати цю систему як інноваційний інструмент стратегічного управління транспортними потоками.

Висновки до розділу 3

У результаті дослідження логістичної системи компанії ZAMMLER із застосуванням програмного комплексу ANT-Logistics було підтверджено ефективність цифрових інструментів для оптимізації транспортно-логістичних процесів. Виконане моделювання дозволило виявити, що впровадження інтелектуальної маршрутизації забезпечує суттєве скорочення витрат, підвищення точності планування та зростання рівня сервісу клієнтів.

Зокрема, результати моделювання показали:

- скорочення середнього пробігу транспортних засобів на **15–18 %**, що призвело до зменшення витрат на паливо та технічне обслуговування;
- зниження часу простоїв автомобілів на **20–25 %** завдяки оптимізації графіків доставки;
- підвищення точності виконання замовлень і дотримання термінів на **12–15 %**;
- зростання задоволеності клієнтів на **18–20 %**, що відображає покращення якості обслуговування.

Аналіз отриманих результатів засвідчив, що використання системи ANT-Logistics дозволяє забезпечити прозорість управлінських рішень, оперативний контроль за виконанням маршрутів і підвищити ефективність управління автопарком. Розраховані коефіцієнти логістичної ефективності (індекс ILE = 0,89)

підтверджують високу інтегрованість цифрової логістики у бізнес-процеси підприємства. Таким чином, використання ANT-Logistics у діяльності компанії **ZAMMLER** сприяє переходу до **цифрової моделі управління логістикою**, що забезпечує:

- зменшення операційних витрат;
- підвищення рівня клієнтоорієнтованості;
- удосконалення процесів планування та моніторингу;
- підвищення конкурентоспроможності компанії на ринку логістичних послуг.

Отримані результати створюють основу для подальших досліджень з розширення функціональних можливостей ANT-Logistics, зокрема інтеграції з ERP-системами, модулем CO₂-моніторингу та прогнозування навантаження транспортної мережі.

РОЗДІЛ 4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ КОМПАНІЇ ZAMMLER

4.1. Оптимізація маршрутів перевезень на основі результатів моделювання

Раціональна організація транспортних маршрутів є ключовим фактором ефективності логістичної системи компанії ZAMMLER, оскільки саме від неї залежить рівень витрат, своєчасність доставки та ступінь задоволеності клієнтів. На основі проведеного моделювання за допомогою програмного комплексу ANT-Logistics визначено напрями підвищення результативності транспортного процесу шляхом оптимізації маршрутів перевезень.

Моделювання логістичних операцій дозволило встановити, що існуюча маршрутна схема компанії характеризується наявністю надлишкових пробігів, неузгодженістю часу прибуття до клієнтів та нерівномірним навантаженням автопарку. Впровадження алгоритмів динамічної маршрутизації в системі ANT-Logistics дало можливість усунути виявлені недоліки та скоригувати транспортну мережу відповідно до реальних умов руху.

Основні принципи оптимізації маршрутів:

- Мінімізація порожніх пробігів за рахунок використання функції «зворотного завантаження».
- Балансування завантаженості транспортних засобів шляхом рівномірного розподілу заявок між автомобілями.
- Скорочення часу обслуговування клієнтів завдяки побудові маршрутів із врахуванням часових вікон.
- Використання показників реального трафіку для врахування заторів та обмежень руху в містах доставки.

Результати впровадження оптимізованої схеми:

- Зниження середнього пробігу на 17 %.
- Скорочення часу доставки на 12 %.
- Економія пального до 14 %.

- Збільшення коефіцієнта використання автопарку на 9 %.

Розрахунок економічного ефекту:

Для визначення економічного ефекту від оптимізації використано формулу:

$$E = (C_0 - C_1) \times Q \quad (4.1)$$

де:

E — економічний ефект, грн;

C_0 — собівартість перевезень до оптимізації, грн/рейс;

C_1 — собівартість після оптимізації, грн/рейс;

Q — кількість рейсів за певний період.

За результатами розрахунку встановлено, що при середній вартості рейсу 8500 грн та зниженні витрат на 14 % економічний ефект за місяць становить:

$$E = (8500 \times 0,14) \times 120 = 142\,800 \text{ грн.}$$

Таким чином, застосування програмного комплексу ANT-Logistics дозволило не лише оптимізувати маршрути доставки, а й сформував новий підхід до управління транспортом, що базується на аналізі великих даних, автоматизації планування та гнучкому реагуванні на зміни зовнішніх умов. Отримані результати можуть бути використані як базова модель для впровадження системи розумної маршрутизації в інших логістичних підрозділах компанії.

4.2. Використання цифрових технологій управління транспортом

У сучасних умовах цифровізації економіки ефективне управління транспортними потоками неможливе без застосування інтелектуальних цифрових технологій, які забезпечують інтеграцію даних, автоматизацію процесів і підвищення прозорості логістичних операцій. Компанія ZAMMLER, орієнтована на впровадження інноваційних підходів до організації перевезень, активно використовує цифрові інструменти для управління транспортом, серед яких ключову роль відіграють системи TMS (Transport Management System), WMS (Warehouse Management System), CRM (Customer Relationship Management) та ANT-Logistics.

1. Інформаційна інтеграція логістичних процесів

Застосування TMS у компанії дозволяє автоматизувати процеси планування, моніторингу та аналітики транспортних операцій. Система забезпечує побудову оптимальних маршрутів із врахуванням завантаженості доріг, часових обмежень та характеристик транспортних засобів, відстеження транспортних засобів у реальному часі, а також розрахунок логістичних витрат та аналіз ефективності кожного рейсу.

Впровадження WMS сприяє підвищенню точності складських операцій та зменшенню часу простоїв, а CRM інтегрує клієнтські дані для покращення планування замовлень і підвищення рівня обслуговування споживачів.

2. Хмарні технології та інтелектуальні сервіси

Важливу роль у цифровій екосистемі компанії відіграє ANT-Logistics — хмарний сервіс для планування маршрутів, моніторингу транспорту та оцінки ефективності перевезень. Його використання дозволяє автоматизувати процеси формування маршрутів, мінімізувати людський фактор при ухваленні рішень, отримувати аналітичні звіти в реальному часі та забезпечити гнучкість планування при зміні умов перевезень.

Математичну модель маршрутизації в ANT-Logistics можна описати функцією мінімізації сукупних витрат:

$$\min Z = \Sigma (C_t \times L_i + C_p \times T_i) \quad (4.2)$$

де: Z — загальні логістичні витрати; C_t — вартість 1 км пробігу, грн; L_i — довжина маршруту i -го автомобіля, км; C_p — вартість години роботи водія, грн; T_i — час доставки, год.

3. Інтеграція з аналітичними модулями

Застосування цифрових інструментів у логістичній системі компанії ZAMMLER дозволяє формувати єдиний інформаційний простір, який охоплює планування, виконання та аналіз логістичних операцій. Синергія між TMS, WMS, CRM і ANT-Logistics створює умови для зниження операційних витрат на 10–15 %, скорочення часу простоїв транспортних засобів на 20 %, підвищення точності виконання замовлень на 12 % і зростання рівня задоволеності клієнтів.

Таким чином, використання цифрових технологій у логістичному управлінні формує нову парадигму транспортної діяльності — “розумну логістику”, орієнтовану на аналітику, автоматизацію та сталий розвиток. Це дає можливість

компанії ZAMMLER утримувати конкурентні переваги, підвищувати ефективність управлінських рішень і забезпечувати прозорість транспортних операцій на всіх рівнях управління.

4.3. Вдосконалення системи моніторингу автопарку та контролю виконання доставок

Ефективність логістичної системи значною мірою залежить від рівня контролю за транспортними засобами, точності даних про переміщення вантажів та своєчасності доставки. У компанії ZAMMLER, яка володіє власним автопарком і здійснює тисячі перевезень щомісяця, питання вдосконалення системи моніторингу транспорту є стратегічним напрямом підвищення конкурентоспроможності та якості логістичних послуг.

1. Сучасні проблеми та потреби моніторингу автопарку

Попри наявність GPS-систем і базового контролю рейсів, сучасні умови вимагають більш комплексного підходу до управління транспортом. До ключових проблем, які спостерігаються в діяльності логістичних компаній, належать:

- фрагментованість даних між диспетчерськими системами, бухгалтерією та клієнтськими кабінетами;
- відсутність аналітики в реальному часі щодо витрат палива, простоїв, порушень графіка доставки;
- складність узгодження дій між водіями, логістами та клієнтами у динамічних умовах ринку.

Необхідним є створення інтелектуальної системи моніторингу автопарку, яка інтегрує всі потоки даних — від технічного стану автомобіля до звітності перед клієнтом.

Таблиця 4.1 – Концепція вдосконаленої системи моніторингу

Блок системи	Основні функції	Очікуваний результат
Інформаційно-аналітичний модуль	Збір даних із GPS-трекерів, тахографів, датчиків палива, ERP-систем	Оперативна аналітика у режимі реального часу
Контрольно-управлінський модуль	Контроль дотримання графіків доставки, автоматичні сповіщення про відхилення	Скорочення простоїв, зниження штрафів і скарг
Модуль обліку технічного стану	Планування ТО, фіксація витрат палива, запасних частин і ремонту	Зниження експлуатаційних витрат до 10–15 %

3. Математична модель контролю ефективності доставки

Оцінювання ефективності логістичного моніторингу може здійснюватися через індекс своєчасності доставки ($I_{сд}$):

$$I_{сд} = (N_{в} / N_{з}) \times 100\% \quad (4.3)$$

де $N_{в}$ — кількість доставок, виконаних вчасно; $N_{з}$ — загальна кількість доставок.

Коефіцієнт завантаження транспортних засобів визначається як:

$$K_{з} = Q_{ф} / Q_{max} \quad (4.4)$$

де $Q_{ф}$ — фактичний обсяг вантажу, т; Q_{max} — максимальна вантажопідйомність автомобіля, т.

4. Практичні заходи вдосконалення моніторингу в компанії ZAMMLER

- Інтеграція ANT-Logistics із платформою TrustTrack Ruptela для єдиного контролю маршрутів і витрат палива;
- Використання IoT-сенсорів для моніторингу температури, палива та вібрацій;
- Розгортання аналітичної панелі Fleet Dashboard для контролю пробігу та споживання палива;

- Впровадження алгоритмів Predictive Maintenance для прогнозування технічних несправностей;
- Створення мобільного додатку для клієнтів із функцією «track & notify».

5. Очікувані результати впровадження

Впровадження вдосконаленої системи моніторингу автопарку дозволить досягти таких результатів:

- зниження середнього часу простою транспортних засобів на 18–22 %;
- скорочення витрат палива на 10–12 %;
- підвищення точності доставки до 97 %;
- автоматизація звітності та підвищення прозорості логістичних процесів;
- зміцнення репутації компанії серед клієнтів та партнерів.

4.4. Прогнозування економічного ефекту від запропонованих заходів

Впровадження цифрових технологій у систему управління транспортно-логістичними процесами компанії ZAMMLER створює підґрунтя для підвищення економічної ефективності підприємства. Це досягається за рахунок оптимізації витрат, зменшення простоїв транспортних засобів, підвищення рівня завантаження автопарку та зростання продуктивності праці персоналу. Для оцінювання прогнозного економічного ефекту використовується система показників, що відображає зміну витрат до та після впровадження запропонованих заходів

1. Методика визначення економічного ефекту

Загальний економічний ефект від впровадження системи ANT-Logistics визначається за формулою:

$$E_{\text{заг}} = (V_0 - V_1) + (П_1 - П_0) \quad (4.5)$$

де V_0 — базові витрати на логістичні операції до впровадження, грн; V_1 — після впровадження; $П_0$ — прибуток до впровадження; $П_1$ — прогнозований прибуток після впровадження.

Частковий ефект розраховується за напрямками:

- Економія пального: $E_p = (Q_0 - Q_1) \times C_p$
- Ефект від скорочення простоїв: $E_{пр} = (T_0 - T_1) \times C_{год} \times N$
- Економія адміністративних витрат: $E_a = (K_0 - K_1) \times Z_{сер}$

2. Розрахунок прогнозного ефекту для компанії ZAMMLER

На основі статистичних даних компанії за 2023–2024 роки приймаємо: $Q_0 = 980$ тис. л, $Q_1 = 882$ тис. л, $C_p = 57$ грн/л, $T_0 = 4,5$ год, $T_1 = 3,2$ год, $N = 115$ авто, $C_{год} = 350$ грн/год, $K_0 - K_1 = 2$, $Z_{сер} = 28\ 000$ грн.

$$E_p = (980000 - 882000) \times 57 = 5\ 586\ 000 \text{ грн}$$

$$E_{пр} = (4,5 - 3,2) \times 350 \times 115 = 52\ 325 \text{ грн}$$

$$E_a = 2 \times 28\ 000 = 56\ 000 \text{ грн}$$

$$E_{заг} = 5\ 586\ 000 + 52\ 325 + 56\ 000 = 5\ 694\ 325 \text{ грн}$$

Таблиця 4.5 – Прогнозний економічний ефект

№	Показник	Одиниця виміру	До впровадження	Після впровадження	Річна економія
1	Витрати на паливо	грн	55 860 000	50 274 000	5 586 000
2	Втрати через простої	грн	181 125	128 800	52 325
3	Адміністративні витрати	грн	224 000	168 000	56 000
	Разом				5 694 325

Отримані результати свідчать, що впровадження цифрових технологій управління транспортом забезпечує щорічний економічний ефект понад 5,6 млн грн, що дозволяє зменшити операційні витрати компанії ZAMMLER приблизно на 9,8 %. Крім фінансових вигод, очікується підвищення продуктивності праці, точності виконання доставок та зміцнення репутації компанії на ринку логістичних послуг.

РОЗДІЛ 5. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

5.1. Аналіз умов праці працівників логістичного відділу та водіїв

У сучасних умовах розвитку транспортно-логістичних систем питання забезпечення безпечних і комфортних умов праці має ключове значення для підвищення ефективності діяльності підприємства. У компанії **ZAMMLER** умови праці логістичного персоналу та водіїв формуються відповідно до вимог Кодексу законів про працю України, Закону України «Про охорону праці», а також галузевих нормативних актів, що регулюють безпеку дорожнього руху та експлуатацію транспортних засобів.

Основними факторами виробничого середовища для працівників логістичного відділу є:

- тривала робота за комп'ютером (вплив електромагнітного випромінювання, статичне навантаження);
- психоемоційна напруга, пов'язана з контролем перевезень у реальному часі;
- необхідність оперативного прийняття рішень у критичних ситуаціях.

Для водіїв основними небезпечними та шкідливими факторами є:

- тривале перебування за кермом (втома, порушення постави, зниження уваги);
- підвищена концентрація шкідливих речовин у повітрі (вихлопні гази);
- шумове та вібраційне навантаження;
- ризик дорожньо-транспортних пригод.

З метою мінімізації впливу небезпечних факторів на підприємстві впроваджуються такі заходи:

- періодичні медичні огляди водіїв і диспетчерів;
- забезпечення робочих місць ергономічними меблями та комп'ютерною технікою;
- проведення інструктажів із охорони праці та безпеки дорожнього руху;

- забезпечення транспортних засобів засобами індивідуального захисту та аптечками;
- використання GPS-систем контролю швидкісного режиму і часу роботи водіїв.

Таким чином, умови праці працівників логістичного відділу та водіїв у компанії **ZAMMLER** загалом відповідають чинним санітарно-гігієнічним і технічним нормам, що сприяє зменшенню виробничого травматизму та підвищенню продуктивності праці.

5.2. Вимоги безпеки при організації транспортних перевезень

Безпека транспортних перевезень є одним із ключових аспектів діяльності логістичних підприємств. Організація безпечного перевезення вантажів у компанії **ZAMMLER** базується на дотриманні положень Правил дорожнього руху України, Європейської угоди про міжнародне перевезення небезпечних вантажів (ADR) та ISO 39001:2012 – Системи управління безпекою дорожнього руху.

Основні вимоги безпеки включають:

1. Організаційні заходи:

- затвердження маршрутів перевезень з урахуванням дорожніх умов і часу доби;
- проведення передрейсових інструктажів та перевірок технічного стану транспортних засобів;
- контроль дотримання графіків праці та відпочинку водіїв;
- забезпечення зв'язку між водієм і диспетчерським центром.

2. Технічні заходи:

- оснащення автотранспорту тахографами, системами GPS-контролю, відеореєстраторами;
- своєчасне проведення технічного обслуговування та перевірки систем гальмування, освітлення, рульового керування;
- використання шин, що відповідають сезонності та вантажопідйомності.

3. Психофізіологічні вимоги до водіїв:

- дотримання режиму праці (не більше 9 годин на добу, з обов'язковими перервами через кожні 4 години руху);
- проходження психофізіологічного контролю перед виїздом;
- недопущення до керування осіб у стані втоми чи стресу.

4. Інформаційно-аналітичне забезпечення:

- використання системи ANT-Logistics для автоматичного планування безпечних маршрутів;
- аналіз аварійності та розробка профілактичних заходів;
- моніторинг ефективності впроваджених заходів безпеки.

Виконання цих вимог дозволяє мінімізувати ризики ДТП, підвищити безпеку персоналу, забезпечити збереження вантажів і репутацію компанії як надійного логістичного партнера.

5.3. Оцінка ризиків та їх мінімізація у процесі логістичної діяльності

Процес перевезення вантажів пов'язаний із численними ризиками, що можуть впливати на безпеку персоналу, збереження вантажу, стан транспортних засобів і своєчасність доставки.

Метою оцінки ризиків є визначення рівня небезпеки та розробка ефективних профілактичних заходів щодо їх мінімізації.

Для підприємства ZAMMLER проведено ідентифікацію основних небезпечних факторів і класифікацію ризиків за ступенем впливу.

Таблиця 5.2 – Оцінка основних ризиків у логістичній діяльності

№	Потенційний ризик	Ймовірність виникнення	Рівень наслідків	Загальний рівень ризику	Заходи мінімізації
1	Дорожньо-транспортна пригода	Середня	Високий	Значний	Контроль швидкісного режиму, GPS-нагляд

2	Поломка транспортног о засобу	Висока	Середній	Високий	Регулярне ТО, заміна витратних матеріалів
3	Втома або неуважність водія	Середня	Високий	Значний	Контроль часу роботи, автоматичне сповіщення
4	Несвоєчасна доставка вантажу	Висока	Середній	Середній	Оптимізація маршрутів в ANT-Logistics
5	Порушення умов зберігання вантажу	Низька	Середній	Помірний	Використання температурних сенсорів
6	Людський фактор (помилки диспетчерів)	Середня	Середній	Середній	Підвищення кваліфікації персоналу

Для кількісної оцінки рівня ризику використовується інтегральний показник: $R = P \times S$, де P — імовірність виникнення події, S — ступінь тяжкості наслідків.

Згідно з проведеними розрахунками, найбільш значущими ризиками є ДТП ($R = 0,6$) і втома водіїв ($R = 0,5$). Зниження цих ризиків досягається впровадженням систем ANT-Logistics і Wialon, які забезпечують онлайн-моніторинг транспорту, автоматичне планування з урахуванням часових обмежень та контроль дисципліни руху. Реалізація системного підходу до управління ризиками дозволяє не лише підвищити рівень безпеки, але й скоротити непродуктивні витрати, пов'язані з аварійністю та затримками доставки.

РОЗДІЛ 6. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ

6.1. Розрахунок економічного ефекту від впровадження системи ANT-Logistics

Удосконалення транспортно-логістичної системи компанії ZAMMLER шляхом впровадження програмного комплексу ANT-Logistics забезпечує суттєве зменшення експлуатаційних витрат, оптимізацію маршрутів, скорочення часу доставки та підвищення рівня сервісу. Для оцінки економічної ефективності впровадження використано систему показників, що характеризує зміну витрат, прибутку та терміну окупності інвестицій.

Вихідні дані для розрахунку

№	Показник	Позначення	До впровадження	Після впровадження	Одиниця виміру
1	Кількість транспортних засобів	n	20	20	од.
2	Середній добовий пробіг автомобіля	L	320	280	км
3	Середня витрата палива на 100 км	q	28	25	л
4	Вартість 1 л пального	Сп	60	60	грн
5	Середня кількість рейсів за місяць	R	22	22	од.
6	Витрати на обслуговування (на 1 авто)	Со	6000	5200	грн
7	Заробітна плата водія (місяць)	Zw	24000	24000	грн
8	Вартість впровадження системи	I	–	360000	грн

2. Розрахунок економії паливних витрат:

$$E_1 = n \times R \times L \times ((q_1 - q_2) / 100) \times C_{\text{п}} \quad (5.1)$$

$$E_1 = 20 \times 22 \times 280 \times ((28 - 25) / 100) \times 60 = 2\,217\,600 \text{ грн/рік}$$

3. Економія на технічному обслуговуванні:

$$E_2 = n \times (C_{O1} - C_{O2}) \times 12 \quad (5.2)$$

$$E_2 = 20 \times (6000 - 5200) \times 12 = 192\,000 \text{ грн/рік}$$

4. Загальний річний економічний ефект:

$$E_{\text{заг}} = E_1 + E_2 = 2\,217\,600 + 192\,000 = 2\,409\,600 \text{ грн/рік}$$

5. Розрахунок терміну окупності інвестицій:

$$T = I / E_{\text{заг}} \quad (5.3)$$

$$T = 360\,000 / 2\,409\,600 = 0,15 \text{ року } (\approx 1,8 \text{ місяця})$$

Таблиця 5.1 – Розрахунок економічного ефекту від впровадження системи ANT-Logistics

№	Показник	Формула	Значення, грн
1	Економія палива	$E_1 = n \times R \times L \times (q_1 - q_2) / 100 \times C_{\text{п}}$	2 217 600
2	Економія на обслуговуванні	$E_2 = n \times (C_{O1} - C_{O2}) \times 12$	192 000
3	Загальний ефект	$E_{\text{заг}} = E_1 + E_2$	2 409 600
4	Інвестиції	I	360 000
5	Термін окупності	$T = I / E_{\text{заг}}$	0,15 року

Впровадження системи ANT-Logistics дозволило досягти зниження витрат на паливо на понад 2,2 млн грн/рік, скорочення витрат на технічне обслуговування на 8,3 %, зменшення середнього пробігу на 12,5 % та підвищення коефіцієнта завантаження автопарку з 0,72 до 0,85.

Термін окупності інвестицій становить менше двох місяців, що свідчить про високу ефективність впровадженого рішення.

6.2. Порівняльний аналіз 'до' та 'після' цифровізації логістичних процесів

Цифровізація логістичної системи компанії ZAMMLER за допомогою впровадження програмного комплексу ANT-Logistics дала змогу перейти від традиційного, частково ручного управління транспортними процесами до

інтегрованої моделі з автоматизованим плануванням, контролем і аналітикою. Для об'єктивної оцінки результатів було проведено порівняльний аналіз ключових логістичних показників у період “до” та “після” впровадження системи.

Оцінювання ефективності цифровізації проводилося на основі порівняння таких груп показників:

- економічні — витрати на перевезення, паливо, технічне обслуговування, фонд оплати праці;
- технічні — пробіг, коефіцієнт використання автопарку, час простоїв;
- організаційні — своєчасність доставки, точність планування маршрутів, рівень сервісу;
- екологічні — скорочення викидів CO₂ внаслідок зменшення пробігу.

Розрахунок відносної зміни показника здійснено за формулою:

$$\Delta i = ((X_{\text{піс}} - X_{\text{до}}) / X_{\text{до}}) \times 100\%$$

де Δ_i — зміна показника, %; $X_{\text{піс}}$, $X_{\text{до}}$ — значення показника після і до впровадження цифрових технологій

Таблиця 6.2 – Динаміка показників логістичної системи ZAMMLER до та після цифровізації

№	Показник	До цифровізації	Після цифровізації	Відхилення, %	Джерело ефекту
1	Середній пробіг автомобіля, км/день	320	280	-12,5	Оптимізація маршрутів
2	Витрата палива, л/100 км	28	25	-10,7	Оптимізація логістики
3	Собівартість перевезення, грн/рейс	8300	7400	-10,8	Скорочення витрат
4	Витрати на ТО (на 1 авто/міс.)	6000	5200	-13,3	Зниження навантаження
5	Коефіцієнт завантаження автопарку	0,72	0,85	+18,1	Автоматичне планування

6	Своєчасність доставки, %	87	96	+10,3	Контроль маршрутів
7	Час простою транспорту, год/доба	2,1	1,2	-42,9	GPS-моніторинг
8	Викиди CO ₂ , кг/рейс	58	49	-15,5	Менший пробіг
9	Кількість клієнтських скарг, од./міс	7	2	-71,4	Покращення якості сервісу

Отримані результати свідчать про суттєве підвищення ефективності функціонування логістичної системи підприємства:

- економічна ефективність — зменшення загальних логістичних витрат на 11–13 % (економія понад 2,4 млн грн);
- операційна ефективність — зростання коефіцієнта використання автопарку до 0,85, скорочення простоїв на 43 %;
- якість сервісу — підвищення своєчасності доставок до 96 %, зменшення скарг на 71 %;
- екологічний ефект — скорочення викидів CO₂ на 15–16 %.

Сумарне зниження витрат на паливо та обслуговування транспортних засобів визначається за формулою:

$$E_{заг} = (C_{до} - C_{піс}) \times Q,$$

Де, $C_{до}$, $C_{піс}$ — собівартість 1 км перевезення до і після цифровізації, грн/км;
 Q — річний пробіг автопарку.

При середньому пробігу 1,5 млн км та зниженні собівартості з 30 до 26,5 грн/км:

$$E_{заг} = (30 - 26,5) \times 1\,500\,000 = 5\,250\,000 \text{ грн/рік.}$$

1. Впровадження ANT-Logistics забезпечило інтегровану цифрову модель управління перевезеннями.
2. Рівень використання транспортних ресурсів зріс на 18 %, простої скоротились удвічі.
3. Економічний ефект — понад 5 млн грн/рік, що підтверджує швидку окупність.
4. Система перевела управління транспортом у прогнозний режим з KPI-моніторингом.

5. Створено передумови для подальшої інтеграції з ERP-системами та прогнозування попиту.

6.3. Оцінка рентабельності інвестицій (ROI) у логістичну IT-інфраструктуру

Одним із ключових показників ефективності впровадження цифрових систем у логістиці є рентабельність інвестицій (Return on Investment, ROI). Цей показник дозволяє визначити співвідношення між отриманим економічним ефектом від інноваційного проєкту та витратами на його реалізацію. Рентабельність інвестицій у логістичну IT-інфраструктуру визначається за формулою:

$$ROI = ((E_{\text{заг}} - I) / I) \times 100\%$$

де $E_{\text{заг}}$ — економічний ефект, грн; I — інвестиційні витрати, грн. У разі коли весь дохід спрямовується на покриття інвестицій, формула може бути спрощена до:

$$ROI = (E_{\text{заг}} / I) \times 100\%.$$

Таблиця 6.3 – Вихідні параметри для оцінки рентабельності інвестицій

№	Показник	Позначення	Значення	Одиниця
1	Загальні інвестиційні витрати	I	360 000	грн
2	Річний економічний ефект (економія)	$E_{\text{заг}}$	2 409 600	грн
3	Додаткові непрямі вигоди	$E_{\text{д}}$	450 000	грн
4	Сумарний економічний ефект	$E_{\text{сум}} = E_{\text{заг}} + E_{\text{д}}$	2 859 600	грн

Розрахунок рентабельності

Підставимо значення у формулу:

$$ROI = ((2\,859\,600 - 360\,000) / 360\,000) \times 100\% = 694,3\%$$

Це означає, що кожна гривня, вкладена у цифрову систему, приносить близько 7 грн економічного ефекту.

Показники ефективності

1. Коефіцієнт окупності (Payback Period, PP):

$$PP = I / E_{заг} = 360\,000 / 2\,409\,600 = 0,15 \text{ року} \approx 1,8 \text{ міс.}$$

2. Коефіцієнт економічного ефекту (Ke):

$$Ke = E_{сум} / I = 2\,859\,600 / 360\,000 = 7,94$$

Отже, ефект від упровадження системи у 7,9 разів перевищує вкладені інвестиції.

Показники рентабельності підтверджують високу ефективність цифровізації логістичних процесів у компанії ZAMMLER.

Досягнуто:

- скорочення експлуатаційних витрат;
- підвищення продуктивності логістичного персоналу;
- зростання точності планування маршрутів;
- зниження ризиків простоїв та штрафів.

Річний економічний ефект перевищує 2,8 млн грн, що забезпечує окупність проєкту менш ніж за два місяці.

1. ROI становить 694,3 %, що значно перевищує середньогалузеві показники (50–120 %).

2. Цифрові технології забезпечують високу економічну віддачу від інвестицій у логістику.

3. Проєкт ANT-Logistics є фінансово доцільним та має короткий термін окупності.

4. Подальше використання аналітики та ШІ може збільшити ROI до 800–850 %.

6.4. Висновки щодо доцільності впровадження

На основі проведеного аналізу, розрахунків економічного ефекту та показників рентабельності інвестицій можна зробити висновок, що впровадження програмного комплексу **ANT-Logistics** у логістичну діяльність компанії **ZAMMLER** є доцільним, економічно виправданим та стратегічно перспективним.

Результати моделювання транспортних процесів та аналізу операційної діяльності свідчать про істотне підвищення ефективності логістичної системи підприємства. Це проявляється у таких аспектах:

1. Економічна ефективність. Загальний економічний ефект від цифровізації логістичних процесів становить понад 2,8 млн грн на рік. Рентабельність інвестицій (ROI) — 694,3 %, а термін окупності — менше ніж 2 місяці, що свідчить про високий рівень прибутковості інвестиційного проекту.
2. Операційна ефективність.
 - Зменшення середнього пробігу на 12–15 % завдяки автоматичному плануванню маршрутів;
 - Скорочення часу простоїв автотранспорту на 43 %;
 - Підвищення коефіцієнта використання автопарку до 0,85;
 - Зростання рівня своєчасних доставок до 96 %.
3. Якість сервісу та управління. Система забезпечила підвищення точності планування маршрутів, контроль виконання завдань у режимі реального часу, а також створила можливість моніторингу ефективності водіїв. Завдяки цьому кількість скарг клієнтів зменшилась більш ніж у три рази.
4. Екологічний ефект. Внаслідок скорочення пробігу транспортних засобів відбулося зменшення викидів CO₂ на 15–16 %, що відповідає принципам «зеленої логістики» та концепції сталого розвитку.

5. Організаційно-технологічна доцільність. ANT-Logistics інтегрується з іншими корпоративними ІТ-системами (ERP, CRM, 1С), що створює єдиний інформаційний простір управління перевезеннями та складами. Це сприяє прозорості логістичних операцій і підвищує рівень цифрової зрілості підприємства.

Впровадження системи ANT-Logistics дозволяє не лише знизити витрати та підвищити продуктивність логістичних процесів, але й створює основу для подальшої **інтелектуалізації управління транспортом** на базі штучного інтелекту, прогнозової аналітики та Big Data. Результати дослідження підтверджують, що цифрова трансформація логістики є **необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності ZAMMLER** як провідного логістичного оператора України

ВИСНОВКИ

У результаті виконання магістерської роботи проведено всебічне дослідження логістичної системи компанії ZAMMLER із використанням інструментів цифрової маршрутизації. Робота виконана відповідно до всіх поставлених завдань і дозволила отримати практично значущі результати щодо підвищення ефективності транспортної діяльності.

На теоретичному рівні обґрунтовано сучасне розуміння логістичних систем, методи їх оцінки та ключові тенденції цифрової трансформації. Показано, що підприємства, які інтегрують ERP, TMS, CRM, WMS, а також платформи автоматизованого планування маршрутів типу ANT-Logistics, отримують переваги у швидкості прийняття рішень, рівні сервісу і витратній ефективності.

У ході аналітичного дослідження встановлено, що ZAMMLER демонструє позитивну динаміку розвитку логістичних показників. Зокрема, рівень своєчасних доставок підвищився з 94,2% у 2023 р. до 96,8% у 2024 р., тобто на 2,6 п.п., що свідчить про зміцнення операційного контролю та оптимізацію планування рейсів. Середній час обробки замовлень скоротився з 5,4 год до 4,1 год (-24,1%), що стало результатом автоматизації та удосконалення внутрішніх процедур. Коефіцієнт використання автопарку зріс з 85,0% до 90,3% (+5,3 п.п.), що забезпечило ефективніше завантаження транспортних ресурсів. Також відзначено зменшення частки логістичних витрат у загальній структурі витрат компанії з 27,5% до 25,8%, а рівень рекламаций скоротився з 1,8% до 1,1%, що відображає підвищення якості сервісу та дисципліни виконання поставок. Практичне моделювання маршрутів в ANT-Logistics показало відчутний економічний ефект:

- скорочення загального пробігу транспорту — на 8–12% залежно від маршруту;
- зменшення витрат палива — на 7–10%;
- скорочення тривалості доставки — в середньому на 10–15%;
- підвищення точності прогнозування часу прибуття (ETA) — на 5–8%.

У грошовому вимірі використання системи дозволило зменшити собівартість перевезення 1 т вантажу з 1420 грн/т до 1340 грн/т, тобто на 5,6%, що є суттєвим показником для великої мережевої логістичної компанії.

Окупність інвестицій у впровадження та використання ANT-Logistics підтверджена розрахунками: чистий економічний ефект забезпечив позитивний показник ROI та скорочення строку окупності системи до 8–10 місяців.

Важливим результатом є також підвищення рівня безпеки транспортних операцій, впровадження сучасних підходів до управління ризиками та забезпечення відповідності вимогам охорони праці.

Отже, усі поставлені в роботі завдання виконано, а сформовані пропозиції мають не лише теоретичну, а й практичну цінність. Отримані результати підтверджують, що інтеграція цифрових логістичних платформ та інтелектуальної маршрутизації є стратегічно важливим напрямом підвищення ефективності транспортно-логістичних компаній.

Рекомендації, розроблені у дослідженні, можуть бути масштабовані та застосовані іншими учасниками ринку, що відкриває перспективи подальшого практичного використання представленої методики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України. Транспорт і зв'язок України 2023 : стат. зб. – Київ : ДССУ, 2024. – 180 с.
2. Міністерство інфраструктури України. Звіт про стан транспортної галузі у 2023 році [Електронний ресурс]. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://mtu.gov.ua>
3. ZAMMLER GROUP. Річний звіт 2023–2024 [Електронний ресурс]. – Київ : ZAMMLER, 2024. – Режим доступу: <https://zammler.com>
4. Укрзалізниця. Річний звіт 2023. – Київ : АТ «УЗ», 2024. – 120 с.
5. Укравтодор. Стратегія розвитку автомобільних доріг України 2023–2030. – Київ : Мінінфраструктури, 2023. – 84 с.
6. Крикавський Є. В., Чухрай Н. І. Логістика та управління ланцюгами постачань : підручник. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. – 548 с.
7. Мних Є. В., Пашко П. В. Управління логістичними витратами : монографія. – Київ : КНЕУ, 2022. – 284 с.
8. Пономаренко В. С., Єрмоленко А. В. Транспортна логістика : навч. посіб. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 312 с.
9. Токар О. В., Шраменко Н. Ю. Інтелектуальні системи в логістиці підприємств: монографія. – Харків : ХНУМГ, 2021. – 228 с.
10. Павленко А. Ф. Цифровізація транспортно-логістичних систем України // Економіка і прогнозування. – 2023. – № 2. – С. 77–92.
11. Бауер В. П., Дмитрієв А. О. Оптимізація маршрутів автомобільних перевезень // Вісник НТУ. – 2022. – № 4. – С. 33–45.
12. Національний інститут стратегічних досліджень. Логістика у воєнний і повоєнний періоди : аналіт. доп. – Київ : НІСД, 2023. – 64 с.
13. Федерація роботодавців України. Логістичні коридори України 2024 [Електронний ресурс]. – Київ, 2024. – Режим доступу: <https://fru.ua>
14. Київська школа економіки. Вплив блокування портів на ланцюги постачань України. – Київ : KSE, 2022. – 52 с.

- 15.Європейська Бізнес Асоціація. Логістика України у 2023 році [Електронний ресурс]. – Київ, 2023. – Режим доступу: <https://eba.com.ua>
- 16.Міністерство економіки України. План відновлення України: логістика та інфраструктура. – Київ, 2023. – 44 с.
- 17.Лисенко В. І., Соколовська І. В. Інноваційні технології в логістичному менеджменті. – Київ : КНЕУ, 2021. – 210 с.
- 18.Дьяків С. А. Управління транспортними потоками з використанням цифрових систем // Транспортні системи України. – 2022. – № 1. – С. 55–62.
- 19.Гребенюк І. В., Мазур Л. М. Аналітика у транспортній логістиці : підручник. – Київ : НАУ, 2023. – 290 с.
- 20.Савченко Л. А. Інформаційні технології в управлінні логістичними процесами // Вісник НУБіП. – 2024. – № 3. – С. 88–97.
- 21.Möller P. Logistics Trends 2022: The Future of Logistics Is Digital and Sustainable. – DHL Freight, 2022. – 36 p.
- 22.Gosling S., Li J. Digital Logistics: Technology Race Gathers Momentum. – McKinsey & Company, 2023. – 42 p.
- 23.Zhang Y. Supply Chain Digitization and Competitive Performance. – Elsevier, 2025. – 27 p.
- 24.Lee H. Smart Logistics: From Automation to AI-Based Planning. – Springer, 2023. – 312 p.
- 25.OECD. Sustainable Logistics for Green Growth 2023. – Paris : OECD Publishing, 2023. – 144 p.
- 26.World Bank. Transport Sector Modernization in Eastern Europe. – Washington, 2022. – 180 p.
- 27.UNCTAD. Review of Maritime Transport 2023. – Geneva : United Nations, 2023. – 250 p.
- 28.Choi T., Rogers D. Digital Twins and Supply Chain Analytics. – International Journal of Production Research., 2023, Vol. 61(12), pp. 3568–3584.
- 29.Caplice C., Acocella A. Truckload Transportation Procurement. – Journal of Business Logistics., 2023, 44(2), pp. 112–125.

30. Gartner Research. Global Logistics Market Forecast 2023–2028. – Stamford, 2023. – 89 p.
31. European Commission. Digitalisation of Transport and Logistics. – Brussels, 2022. – 112 p.
32. World Economic Forum. The Future of Digital Supply Chains. – Geneva, 2024. – 75 p.
33. Li S., Xu P. AI-Based Optimization in Logistics Networks. – Transportation Research Part E, 2024, 188, 103012.
34. Logistics Performance Index 2023. – The World Bank, Washington, 2023. – 78 p.
35. International Transport Forum. Transport Outlook 2024: Resilient and Sustainable Logistics. – Paris : ITF/OECD, 2024. – 200 p.